

ความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญาโท

ของ

ธิดาพร นามสุข

18 พ.ธ. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์

กุมภาพันธ์ 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปฏิญานี้เรียบร้อยแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
บรรณารักษศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ดร.สุนทร แก้วลาย)

.....กรรมการ

(ผศ.ดร.นิตร ทองขึ้น)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ดร.สุนทร แก้วลาย)

.....กรรมการ

(ผศ.ดร.นิตร ทองขึ้น)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ.สุทัศน์ ส่องแสงจันทร์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานี้ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ .. เดือน .. พ.ศ. 2534

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร.สุนทร แก้วลาย และ ผศ.ดร.พิตร ทองชั้น ที่ได้กรุณาให้แนวคิด คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสำเร็จด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.สุวัฒน์ ล่องแสงจันทร์ ที่ให้เกียรติเป็นกรรมการสอบเพิ่มเติม และให้ข้อเสนอแนะที่มีค่ายิ่งต่อการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณะอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ จากมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชนทุกแห่งที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ที่ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบคุณบิดา - มารดา และคณะอาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน

ธิดาพร นามสุข

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	8
การให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุด	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	11
3 /วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	17
การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	17
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล	25
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	25
✓ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	26
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
ลักษณะที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	29
✓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	30
สถานการณ์ของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง	30

คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และการเข้าถึง

สารนิเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง	33
เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการใช้และการเข้าถึงสารนิเทศ ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้ และในการเข้าถึงสารนิเทศ	44
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	57
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	57
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	57
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	59
อภิปรายผล	61
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	71
ประวัติย่อของผู้วิจัย	107

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา	18
2 สถานภาพของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง	31
3 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ	33
4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ในการใช้สารสนเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	34
5 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นรายคู่	35
6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ในการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	36
7 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นรายคู่	37
8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ในการใช้สารสนเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งงาน	38
9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ในการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งงาน	39
10 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศของ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งงานเป็นรายคู่	40
11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้ สารสนเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา	42

12	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม สาขาวิชาที่ศึกษา	43
13	การเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึง สารนิเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ ด้านความรู้ในการใช้สารนิเทศแตกต่างกัน	46
14	เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการใช้และการเข้าถึงสารนิเทศ ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ในการเข้าถึงสารนิเทศแตกต่างกัน	51

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภูมิการสร้างแบบทดสอบ	22

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันทางวิชาการในระดับสูง มีภารกิจและหน้าที่หลักที่สำคัญหลายด้านด้วยกัน คือ การสอน การวิจัย การให้บริการชุมชนและการรักษาคีลปวัตรธรรมของชาติ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีเป้าหมายในการมุ่งผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีคุณสมบัติ มีปัญญา มีคุณธรรม และมีคุณภาพต่อสังคม (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2520 : 20)

การเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยนั้น มุ่งที่จะส่งเสริมและนําให้นักศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง เพื่อเปิดโอกาสให้สามารถคิดวินิจฉัยปัญหาในเรื่องต่างๆ ในสาขาวิชาเฉพาะที่สนใจได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล อันจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างและทันโลก

ส่วนการเรียนการสอนในชั้นบัณฑิตศึกษานั้นเป็นการศึกษาระดับสร้างความรู้ (Generate knowledge) มุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นนักวิจัย นักวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ด้วยการผลิตงานวิจัย การเรียนในระดับนี้ให้อิสระแก่ผู้เรียนสูง กล่าวคือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเนื้อหาเลือกวิธีการและเรียนรู้ในเรื่องที่สนใจเอง ซึ่งจะสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยให้ผู้เรียนได้ก้าวหน้าไปอย่างเต็มความสามารถของแต่ละบุคคล อันจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพได้อย่างไม่มีข้อจำกัด (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2525 : 20)

งานวิจัยเป็นงานส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในการค้นคว้าวิจัยเบื้องต้นนั้น ห้องสมุดจึงเป็นแหล่งที่สำคัญและจำเป็นที่สุดที่จะให้ข้อมูล และข้อสนเทศต่างๆ แก่นักวิจัยทุกสาขา เพราะห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมหนังสือ วารสาร รายงานการวิจัย สิ่งพิมพ์รัฐบาล สื่อทัศนวัสดุ ตลอดจนสถิติและข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งนักวิจัยจะต้องศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ จากข้อสนเทศในห้องสมุดก่อนที่จะทำการวิจัย ส่วนข้อสนเทศที่นอกเหนือไปจากนั้น ย่อมเป็นหน้าที่ของนักวิจัยจะสำรวจดูเอาเองว่า มีแหล่งสารนิเทศใดที่ให้ข้อสนเทศในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานของตน

จากการที่นักวิจัยต้องใช้แหล่งสารนิเทศประกอบการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถาบัน การศึกษานั้นผู้เรียนจำต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการใช้และวิธีการเข้าถึงข้อสนเทศ อันจะเป็นผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการค้นหาเรื่องราวหรือเอกสารที่ตนต้องการได้อย่างกว้างขวาง ทำให้สามารถเลือกประเมินค่าความรู้ตลอดจนแนวคิดของผู้รู้ในสาขาที่ตนสนใจได้อย่างลึกซึ้ง ทั้งจากห้องสมุดของสถาบันที่ตนสังกัดอยู่และจากแหล่งสารนิเทศอื่นได้ด้วย

อย่างไรก็ตามในสภาพความจริงที่เป็นอยู่ทั่วไปในปัจจุบัน พบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในการค้นหาข้อมูลที่ต้องการ ทั้งนี้ย่อมเกิดจากสาเหตุและปัญหาหลายประการ ดังที่จารย์พร สัทธาธิก (2515 : ๖) ได้ศึกษานโยบายการใช้ หนังสือและวัสดุในห้องสมุด เพื่อ การวิจัยในประเทศไทย พบว่านักวิจัยและผู้กำลังเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ มักมีปัญหามาจากการไม่ทราบ แหล่งค้นคว้าที่แท้จริง ตลอดจนมีพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน จึงทำให้ ขาดทักษะในการใช้แหล่งวิทยาการเพื่อการศึกษา ค้นคว้าในระดับต่างกัน (วิชัย จันทรเทพา. 2525 : 150) ส่วนที่มหาวิทยาลัยมิสซูรีที่แคนซัส ซิตี้ (Kansas City) มีการศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า นิสิตคณะบริหารที่มีความรู้ในการใช้ห้องสมุดนั้น มีอยู่ร้อยละ 91 และส่วนของนิสิตที่มีแนวโน้มว่ามีความรู้ในการใช้ห้องสมุดสูงนั้นมีอยู่เพียงร้อยละ 14 เปอร์เซนต์ (Dreifuss. 1981 : 122) ปรากฏการณ์ที่มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน-สเตท (Wisconsin-Stout) ก็เป็นไปในทำนองเดียวกันผลจากการจัดทำโครงการบริการให้คำปรึกษา แก่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ได้ผลสรุปออกมาว่านักศึกษาที่คิดว่าการสอนการใช้ห้องสมุดในชั้นมี ประโยชน์ถึงร้อยละ 79 ส่วนที่คิดว่ามีประโยชน์อยู่บ้างมีเพียงร้อยละ 15 เท่านั้น ส่วนนักศึกษา ที่ได้รับบริการจากโครงการบริการให้คำปรึกษาซึ่งจัดให้บรรณารักษ์เป็นผู้แนะแนวทางการค้นคว้า รวบรวมนั้นมีจำนวนนักศึกษาที่มีความต้องการอยากให้มีบริการให้คำปรึกษาต่อไปมีถึงร้อยละ 93 มีเพียงร้อยละ 1 ที่ไม่อยากให้มีบริการดังกล่าว (Madland. 1986 : 164)

โครงการที่กล่าวมานั้น เป็นวิธีการหนึ่งในการสอนการค้นหาสารนิเทศ (Bibliography Instruction) ซึ่งจะเป็นวิธีที่จะช่วยทำให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สามารถใช้แหล่งสารนิเทศ ได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะ นิสัย เจตคติในการใช้แหล่งสารนิเทศในการหาข้อมูล ได้อย่างมากทางหนึ่ง ผู้เรียนที่มีประสบการณ์และมีความสามารถในการใช้แหล่งสารนิเทศ

จากแห่งหนึ่ง ย่อมสามารถนำความรู้และประสบการณ์นั้นไปประยุกต์ใช้กับแหล่งสารนิเทศแห่งอื่นได้ (Whittaker. 1972 : 21)

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และในปี พ.ศ. 2528 ได้จัดตั้งบัณฑิตวิทยาลัยขึ้น เพื่อผลิตนักวิจัย นักบริหารและนักวิชาการชั้นสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่อยู่ในความต้องการของตลาดแรงงานของประเทศ บัณฑิตวิทยาลัยเปิดรับนักศึกษารุ่นแรกเมื่อภาคต้น ปีการศึกษา 2528 ในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ ต่อมาในปีการศึกษา 2531 ได้เปิดรับนักศึกษาเพิ่มจากที่เปิดสอนอยู่แล้วอีก 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์และสาขาวิชานิเทศศาสตร์ธุรกิจรวม สาขาวิชาที่เปิดสอนทั้งสิ้น 4 สาขาวิชา ซึ่งการเรียนการสอนชั้นบัณฑิตศึกษานี้ นักศึกษาต้องทำรายงานและวิจัยประกอบการศึกษา ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศจึงกลายเป็นแหล่งวิทยาการที่มีบทบาทสำคัญต่อการศึกษา ดังนั้น ในการค้นคว้าเพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ให้ตรงตามความต้องการนั้น นักศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการในการค้นคว้า จากการที่ผู้วิจัยสำรวจสถิติการเข้าใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบัน พบว่า นักศึกษาในระดับนี้มีกิจกรรมเกี่ยวข้องกับห้องสมุดค่อนข้างน้อย อีกทั้งยังเป็นนักศึกษาที่ใช้เวลาเรียนในภาคค่ำ จึงมีเวลาจำกัดมากสำหรับการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกห้องเรียน ดังนั้น ถ้านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษากลุ่มนี้ ได้รับการส่งเสริมให้มีทักษะในการศึกษาค้นคว้า รู้วิธีเข้าถึงแหล่งสารนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะดังกล่าวนี้จะช่วยให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเหล่านี้มีความก้าวหน้าในการศึกษามากยิ่งขึ้น

ฉะนั้นถ้ามหาวิทยาลัยทราบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษายังขาดทักษะในการใช้และเข้าถึงข้อมูล และประสบปัญหาอะไรบ้างในการใช้แหล่งสารนิเทศ เพื่อค้นหาความรู้ที่จำเป็นและเหมาะสมในการใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาตามหลักสูตร มหาวิทยาลัยก็สามารถแสวงหาวิธีการที่จะช่วยส่งเสริมทักษะที่จำเป็นเพื่อให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษารู้จักใช้และเข้าถึงแหล่งสารนิเทศอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาบรรลุเป้าหมายของมหาวิทยาลัย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความรู้ในการใช้ และในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ในด้านต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารนิเทศของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน และสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน และสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้ และในการเข้าถึงสารนิเทศที่จำเป็น สำหรับการศึกษา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน และ สาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศของนักศึกษา จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ในการใช้และในการเข้าถึง
5. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษา จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ในการใช้และในการเข้าถึง

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาดังนี้จะมีประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ในการวางแผนการจัด โปรแกรม การให้การศึกษาที่เหมาะสมแก่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หรือจัดบริการสารนิเทศที่เอื้อต่อการใช้ และการเข้าถึงของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้ดียิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางแก่บรรณารักษ์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับจัดเตรียมคู่มือ ช่วยค้น และกำหนดวิธีการเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากแหล่งสารนิเทศ ที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีเพศ ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน และสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้ สารนิเทศแตกต่างกัน

2. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีผล ประสิทธิภาพในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน และสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศแตกต่างกัน

3. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศแตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจแพทยศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 - 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 331 คน แยกตามสาขาวิชาได้ดังนี้

1.1 สาขาวิชาบริหารธุรกิจ	จำนวน	217 คน
1.2 สาขาวิชานิติศาสตร์	จำนวน	28 คน
1.3 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	จำนวน	36 คน
1.4 สาขาวิชานิติศาสตร์ธุรกิจ	จำนวน	50 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักศึกษาที่สุ่มมาจากประชากรจำนวน 180 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นแยกตามสาขาวิชาได้ดังนี้

2.1 สาขาวิชาบริหารธุรกิจ	จำนวน	118 คน
2.2 สาขาวิชานิติศาสตร์	จำนวน	15 คน
2.3 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	จำนวน	20 คน
2.4 สาขาวิชานิติศาสตร์ธุรกิจ	จำนวน	27 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษาศึกษาตามจุดมุ่งหมาย ข้อ 1 - 3

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง คือ

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 เพศชาย

3.1.1.2 เพศหญิง

3.1.2 ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

3.1.2.1 เคยเรียน

3.1.2.2 ไม่เคยเรียน

3.1.3 ตำแหน่งงาน

3.1.3.1 รับราชการ

3.1.3.2 เป็นลูกจ้างธุรกิจเอกชน

3.1.3.3 เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ

3.1.3.4 ประกอบอาชีพอิสระ

3.1.3.5 ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ

3.1.4 สาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

3.1.4.1 สาขาบริหารธุรกิจ

3.1.4.2 สาขานิติศาสตร์

3.1.4.3 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

3.1.4.4 สาขานิเทศศาสตร์ธุรกิจ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศ

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศ

4. ตัวแปรที่ศึกษาตามจุดมุ่งหมาย ข้อ 4 - 5

4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

4.1.1 ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ในการใช้สารสนเทศสูง

4.1.2 ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ในการใช้สารสนเทศต่ำ

4.1.3 ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศสูง

- 4.1.4 ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศต่ำ
- 4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่
 - 4.2.1 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศ
 - 4.2.2 ปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงสารนิเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความรู้ในการใช้สารนิเทศ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะเกี่ยวกับการเลือกแหล่งข้อมูลและสารนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุและโทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประชุม สัมมนา ฯลฯ จากห้องสมุดและแหล่งบริการสารนิเทศอื่น ๆ ทั้งนี้ ไม่รวมแหล่งความรู้ซึ่งไม่เป็นทางการ เช่น บุคคล เพื่อนร่วมงาน และบริการที่ไม่มีแบบแผน วัดโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ประเภทปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศ หมายถึง ทักษะเกี่ยวกับวิธีการค้นหาสารนิเทศที่ต้องการได้ และวิธีใช้เครื่องมือสืบค้นที่ห้องสมุด และแหล่งบริการสารนิเทศจัดให้บริการ เช่น บัตรรายการ หนังสืออ้างอิง วรรณกรรมสาร บทคัดย่อ ฐานข้อมูล ฯลฯ วัดโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ประเภทปรนัยชนิด 4 ตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศ หมายถึง ข้อสงสัย ข้อขัดข้อง ความไม่สะดวกที่ผู้ใช้ประสบในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศ
4. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ชั้นปีที่ 1 - 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชานิเทศศาสตร์ธุรกิจ ปีการศึกษา 2533
5. ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศสูง หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม
6. ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศต่ำ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่ม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

การให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุด

ปัจจุบันห้องสมุดเป็นแหล่งรวมสื่อความรู้ทุกชนิด โดยมีวัตถุประสงค์ 5 ประการในการจัดตั้ง คือ สนับสนุนการศึกษา เสนอข่าวสารความรู้ส่งเสริมการค้นคว้าวิจัย ให้ความจริงใจ และ เพื่อสันทนาการ แต่อย่างไรก็ตามปัญหาที่สำคัญของห้องสมุดคือ มีผู้มาใช้ห้องสมุดน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ผู้ใช้เห็นว่าห้องสมุดไม่มีข้อมูลที่ตนต้องการจึงไม่เข้ามาใช้ห้องสมุด ผู้ใช้ไม่ทราบวิธีใช้ห้องสมุด ไม่ทราบว่าหาสิ่งที่ต้องการได้จากส่วนไหนของห้องสมุด หรือบางคนอาจทราบวิธีใช้ห้องสมุด แต่ไม่ทราบทั้งหมด เป็นต้น ดังนั้น จึงไม่อาจทำให้ห้องสมุดบรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นได้ เมื่อห้องสมุดเตรียมจัดหาวัสดุ ความรู้ ข่าวสาร ข้อสนเทศ พร้อมทั้งเครื่องมือช่วยค้นคว้าให้แล้ว ผู้ใช้ห้องสมุดควรสามารถนำความรู้ หรือข้อสนเทศเหล่านั้นมาใช้ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุดจะช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถใช้ห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นผลให้การลงทุนของห้องสมุดในการจัดซื้อสิ่งต่าง ๆ เพื่อนำมาให้บริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุดเป็นไปอย่างคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น

บรรณารักษ์ในห้องสมุดบางแห่งอาจยังไม่เห็นความสำคัญของการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุด เนื่องจากเห็นว่าผู้ใช้เคยผ่านการใช้ห้องสมุดจากสถาบันที่เคยศึกษามาแล้วแต่อย่างไรก็ตามห้องสมุดแต่ละแห่งควรจัดให้มีการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุด ทั้งนี้เพราะห้องสมุดมีความแตกต่างกันในหลายเรื่อง ได้แก่ ประเภทและจำนวนทรัพยากรที่ห้องสมุดจัดเก็บ ระบบการจัดหมู่ และการจัดเก็บทรัพยากรห้องสมุด เครื่องมือช่วยค้นหา ทรัพยากรห้องสมุด ตลอดจนระเบียบและข้อปฏิบัติในการเข้าใช้ห้องสมุด นอกจากนี้ห้องสมุด บางแห่งโดยเฉพาะห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้เริ่มนำเครื่องจักรกลมาใช้ในงานห้องสมุด จึงจำเป็นต้องมีการชี้แจงแนะนำให้ผู้ใช้อาคารห้องสมุดได้ทราบ และใช้บริการจากเครื่องจักรกลเหล่านั้นได้ นอกจากเหตุผลดังกล่าว รูปแบบการเรียนการสอนในปัจจุบันมุ่งให้ผู้เรียนมีความรอบรู้และรู้จักศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ความรู้อย่างกว้างขวาง ดังนั้นผู้เรียนจำเป็นต้อง

เรียนรู้ทักษะการใช้ห้องสมุด เพื่อให้สามารถใช้ห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุดมีความสำคัญ และมีประโยชน์แก่ผู้ใช้ห้องสมุดมาก กล่าวคือ จะช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถค้นหาเรื่องราว หรือข้อสนเทศที่ตนต้องการ ได้อย่างลึกซึ้ง และประหยัดเวลา ทำให้มีโอกาสเลือกศึกษาหาความรู้ตามความสามารถของตนเองรู้จักใช้ห้องสมุด เป็นแหล่งให้ความรู้แก่ตนเองตลอดไปอีกด้วย และการที่ผู้ใช้ห้องสมุดสามารถใช้ห้องสมุดได้ด้วยตนเอง ก็เป็นการประหยัดเวลาให้บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดในการที่ไม่ต้องคอยตอบคำถามของผู้ใช้ห้องสมุดเกี่ยวกับวิธีใช้ห้องสมุดอีก ซึ่งบรรณารักษ์จะได้ใช้เวลาเหล่านี้ในการปฏิบัติงาน หรือจัดบริการด้านอื่นๆ แก่ผู้ใช้ห้องสมุดต่อไป

1. จุดมุ่งหมายของการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุด

จุดมุ่งหมายของการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุด เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดทิศทางการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุด ดังนั้นจึงควรกำหนดจุดมุ่งหมายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนโยบายของห้องสมุดและสถาบันที่ห้องสมุดสังกัดอยู่

ห้องสมุดอาจกำหนดจุดมุ่งหมายของการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุดไว้ดังนี้

(เพ็ญศรี กิวยสวารณ. 2529 : 122-124)

- 1.1 เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดเห็นประโยชน์และความสำคัญของห้องสมุด อันเป็นการกระตุ้น และโน้มน้าวจิตใจให้ผู้ใช้ห้องสมุดเข้าไปใช้ห้องสมุดมากขึ้น
- 1.2 เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้จักการใช้ห้องสมุดได้ถูกต้อง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับห้องสมุดอื่นได้
- 1.3 เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้จักแหล่งข้อสนเทศต่างๆ ในห้องสมุด ตลอดจนบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องสมุด
- 1.4 เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองในการใช้ห้องสมุดและมีมารยาทในการเข้าใช้ห้องสมุด

1.5 เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีทัศนคติที่ดี ตลอดจนเกิดความมั่นใจในประสิทธิภาพของห้องสมุด และบุคลากรห้องสมุด

1.6 เพื่อเป็นการประหยัดเวลาการทำงานของบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด ที่ไม่ต้องคอยตอบคำถามเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด บุคลากรห้องสมุดจะได้ใช้เวลาในการปฏิบัติงานหรือ จัดบริการด้านอื่น ๆ แก่ผู้ใช้ห้องสมุดต่อไป

ซึ่งจุดมุ่งหมายดังกล่าว ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดเกิดทักษะในการรวบรวมสารสนเทศ (information skills) ด้านต่าง ๆ 3 ด้านคือ ทักษะในการคัดเลือก ทักษะในการกำหนดขอบเขตของสารสนเทศที่ต้องการ และทักษะในการนำสารสนเทศมาใช้ประโยชน์

ทักษะในการคัดเลือกและทักษะในการกำหนดขอบเขตของสารสนเทศนั้น ผู้ใช้ห้องสมุดจะต้องรู้จักห้องสมุดและแหล่งวิทยาการอื่น ๆ และจำเป็นต้องมีความรู้เรื่องวิธีใช้ห้องสมุดด้วย โดยต้องมีความเข้าใจเรื่องระบบการจัดหมู่หนังสือ มีความสามารถในการใช้บัตรรายการประเภทต่าง ๆ เพื่อเข้าถึงสิ่งที่ต้องการ ยิ่งกว่านั้นยังควรได้รับการฝึกหรือชี้แนะให้สามารถตัดสินใจเลือกหนังสือ และวัสดุให้ตรงกับความต้องการใช้ โดยประเมินจากชื่อเรื่อง ผู้ใช้ห้องสมุดที่ไม่ได้รับการฝึกให้ เกิดทักษะดังกล่าว ย่อมพบอุปสรรคในการใช้สารสนเทศที่เกิดขึ้นอย่างล้นหลามในปัจจุบัน

ส่วนทักษะการนำสารสนเทศที่รวบรวมได้ไปใช้ประโยชน์นั้นก็มีความสำคัญเท่าเทียมกับการค้นพบ เพราะผู้ใช้ห้องสมุดจะต้องวางโครงร่างงานเขียน ดังข้อเท็จจริงและความคิดเห็นที่สำคัญออกมาได้ แล้วจดบันทึกไว้ เพื่อนำมาเรียบเรียงเข้าด้วยกันด้วยสำนวนของตัวเอง แล้วนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ทักษะทั้ง 3 ประการดังกล่าว ไม่ใช่สิ่งที่มีอยู่แล้วในตัวบุคคล จะเกิดได้ต่อเมื่อได้รับการฝึกสอน การสอนการใช้ห้องสมุดจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีโอกาสได้เรียนรู้และได้รับการฝึกฝนอย่างเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ประหยัดเวลา และสะดวกกว่าการเรียนรู้และฝึกฝนด้วยตนเอง

2. วิธีให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุด

วิธีให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุด แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 การสอนอย่างเป็นทางการ ซึ่งแยกได้เป็น 2 วิธีคือ

2.1.1 การปฐมนิเทศ (Orientation) เป็นเรื่องของวิธีการแนะนำให้ผู้ใช้รู้จักเทคนิควิธีใช้ห้องสมุด ให้รู้จักองค์ประกอบของห้องสมุดและบริการต่างๆ ที่ห้องสมุดจัดให้มีขึ้น รวมทั้งการนำชมห้องสมุด

2.1.2 การสอน (Instruction) เพื่อให้เรียนรู้วิธีใช้แหล่งสารนิเทศ ซึ่งมีอยู่ในห้องสมุด โดยเจาะลงไปในสาขาวิชาต่างๆ นอกจากการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดแล้วยังรวมถึงการสอนวิธีวิจัย เพื่อแนะนำให้ผู้ใช้รู้จักวิธีค้นคว้าวิจัยในระดับสูงขึ้นด้วย

2.2 การสอนอย่างไม่เป็นทางการ อาจทำได้ดังนี้

2.2.1 ร่วมมือกับอาจารย์ในการทำหนังสืออ่านประกอบ

2.2.2 ทำเอกสารประชาสัมพันธ์งานห้องสมุด

2.2.3 จัดนิทรรศการ รายการวิทยุและโทรทัศน์

2.2.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น แนะนำหนังสือ เล่านิทาน และการแสดงต่าง ๆ เป็นต้น

2.2.5 จัดทำคู่มือแนะนำห้องสมุด

2.2.6 แนะนำห้องสมุดอื่น ๆ เพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

2.2.7 ทำคู่มือเพื่อผู้ใช้จะได้ใช้ประกอบการฝึกใช้ห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์

ตลอดจนหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ ด้วยตนเอง (ธาดาศักดิ์ วชิรปริชาพงษ์. 2526 : 11 - 14)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

สพัตรา ไชยศิริ (2520 : ง - ฉ) สำนวการสอนวิธีใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัย 9 แห่ง โดยศึกษาและเฝ้าติดตามการเรียนการสอนวิชาวิธีใช้ห้องสมุดตามหลักสูตรสำหรับนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้สอนวิชาวิธีใช้ห้องสมุดจำนวน 31 คน และนิสิตนักศึกษาจำนวน 2155 คน ผลปรากฏว่ามีการสอนวิธีใช้ห้องสมุดแก่นิสิตนักศึกษา ทั้งในระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี สำหรับการปฐมนิเทศเรื่องห้องสมุดจะเป็นการบรรยายรวมกับการปฐมนิเทศ

นิสิตนักศึกษาใหม่ ส่วนการสอนการใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่จัดเป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือกสำหรับนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรี และสอนเป็นส่วนหนึ่งของวิชาวิจัย แก่นิสิตนักศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี วิธีที่ห้องสมุดใช้สอนมากที่สุด คือ การบรรยายซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ใช้มากที่สุด

จารย์ สัทธาธิก (2515 : ค - จ) สำรวจปัญหาการใช้หนังสือและวัสดุในห้องสมุด เพื่อการวิจัยในประเทศไทย โดยศึกษาการใช้เอกสารอ้างอิงทุกประเภทที่ใช้ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และการศึกษาจากวิทยานิพนธ์จำนวน 150 ฉบับ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง และส่งแบบสอบถามแก่ตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่สำเร็จปริญญาโท แล้ว 150 คน และกลุ่มที่กำลังเรียบเรียงวิทยานิพนธ์อีก 150 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักวิจัยใช้หนังสือทั่ว ๆ ไปประกอบการค้นคว้าเป็นอันดับหนึ่ง วารสารและหนังสือพิมพ์เป็นอันดับสอง สิ่งพิมพ์รัฐบาลเป็นอันดับสาม ส่วนหนังสืออ้างอิงใช้น้อยกว่าสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น และใช้เอกสารภาษาอังกฤษมากกว่าภาษาไทย นักวิจัยมีปัญหาในการศึกษาเอกสารที่เป็นภาษาอังกฤษ ปัญหาไม่ทราบแหล่งค้นคว้าที่แท้จริงและปัญหาหนังสือที่ต้องการใช้มีผู้อื่นใช้อยู่ ปัญหาเกี่ยวกับตัวอาคารและบริการของห้องสมุด รวมทั้งการเรียบเรียงผลงานวิจัยนั้นไม่มีปัญหา ปัญหาที่แตกต่างกันของนักวิจัยนั้นขึ้นอยู่กับสาขาที่ทำการวิจัยว่ามีเอกสารการค้นคว้าเพียงพอหรือไม่ และขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ในการใช้ห้องสมุดตลอดจนพื้นฐานความรู้ภาษาอังกฤษของผู้วิจัยว่ามีมากน้อยเพียงใด

ส่วนงานวิจัยอีกเรื่องหนึ่ง เป็นการสำรวจการดำเนินการจัดทำ และวิเคราะห์คู่มือการใช้ห้องสมุดของห้องสมุดมหาวิทยาลัย ของ อ่ำพร ธารัตนสกุล (2529 : ง - จ) พบว่ามีห้องสมุดเพียง 22 แห่ง จากจำนวน 28 แห่ง ที่มีการจัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุดขึ้น และการจัดทำส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบของแผนกบริการ ส่วนการเผยแพร่ส่วนมากใช้วิธีแจกแก่ผู้ใช้ห้องสมุด ในโอกาสที่มีการแนะนำการใช้ห้องสมุด คู่มือที่จัดทำทั้งหมดเป็นคู่มือเล่มเดียวมี 3 แบบ คือ แผ่นพับ (ร้อยละ 50) จุลสาร (ร้อยละ 40.91) แผ่นปลิว (ร้อยละ 9.09) ในด้านเนื้อหาเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นพบว่า คู่มือการใช้ห้องสมุดรูปเล่มแบบจุลสารฉบับที่มีเนื้อหาหัวข้อมากที่สุดมี 22 หัวข้อ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าไม่มีคู่มือการใช้ห้องสมุดฉบับใดมีเนื้อหาครบตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเลย

คิงส์ และโอรี (King and Ory. 1981 : 31-41) ได้ศึกษาความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยเลือกนักศึกษาที่เรียนวิชาวาทศิลป์ (rhetoric) โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 เรียนทักษะในการวิจัย (research skills) จากบรรณารักษ์และผู้ช่วยบรรณารักษ์ กลุ่มนี้ได้รับการแนะนำให้รู้จักแหล่งสารสนเทศที่ใช้ในการทำงานวิจัย ได้รับการกระตุ้นให้ใช้คู่มือช่วยค้นทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์และสื่ออื่น ๆ เรียนรู้ขั้นตอนการทำวิจัยและการใช้ประโยชน์จากคอมพิวเตอร์ในห้องสมุด หรือระบบ LCS (Library Computer System) มีการค้นคว้าในห้องสมุดภายใต้การแนะนำของบรรณารักษ์ ขณะที่หาหัวข้อและทำภาคินิพนธ์

กลุ่มที่ 2 เรียนรู้วิธีการทำงานวิจัยในห้องสมุดจากอาจารย์ผู้สอนนิสิตวิชาชีพ ได้รับคำแนะนำเรื่องแหล่งข้อมูลเฉพาะวิชาเป็นสำคัญ ไม่กว้างขวางเท่ากับกลุ่มแรก ในระหว่างการเรียนแต่ละคนจะได้รับรายชื่อหนังสือหรือเอกสารอ้างอิงที่ใช้ค้นคว้าประกอบการทำภาคินิพนธ์ ซึ่งจะต้องนำไปเสนอในชั้นเรียนด้วย หลายคนได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่แผนกอ้างอิงในห้องสมุด นักศึกษากลุ่มนี้ไม่ได้เรียนรู้เรื่องระบบคอมพิวเตอร์ในห้องสมุด

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการสอนเรื่องการใช้ห้องสมุด แต่ต้องทำภาคินิพนธ์ในรายวิชานิสิตเหมือน 2 กลุ่มแรก

เมื่อถึงกำหนดส่งภาคินิพนธ์ ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้แหล่งอ้างอิง การใช้แหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์ วัสดุย่อส่วน สื่อต่างๆ การใช้บัตรรายการและระบบคอมพิวเตอร์ในห้องสมุด การใช้ห้องสมุดและบริการของห้องสมุดและความเข้าใจของนักศึกษาในคุณค่าของการใช้ห้องสมุด ความมั่นใจในความสามารถที่จะใช้ห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปรากฏว่ากลุ่มที่มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด คือ กลุ่มนักศึกษาที่เรียนกับบรรณารักษ์และผู้ช่วยบรรณารักษ์ โดยมีการใช้ทรัพยากรห้องสมุดจำนวนมาก กว่านักศึกษาอีก 2 กลุ่มอย่างเห็นได้ชัด นอกจากนั้นยังมีความมั่นใจในความสามารถของตนเองที่จะใช้ห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพกว่าอีก 2 กลุ่ม แต่มีสิ่งที่น่าสนใจก็คือ นักศึกษากลุ่มแรกนี้แสดงความเชื่อมั่นในการใช้หนังสือน้อยกว่านักศึกษาที่เรียนการใช้ห้องสมุดจากอาจารย์ที่สอนวิชาชีพ และนักศึกษากลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนเลย ในขณะที่แสดงความเชื่อมั่นในการใช้วัสดุย่อส่วน โสตทัศนวัสดุ และระบบคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสูงกว่า

เคอร์รี, เกตส์เลอร์ และแมคคาสกิลล์ (Currie, Goettler and McCaskill, 1982 : 35-37) ได้ศึกษาเพื่อประเมินคุณค่าของการสอนการใช้ห้องสมุดอย่างเป็นทางการ ที่มีผลต่อทักษะในการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาวิชาเอกชีววิทยา และสังคมวิทยา ในสองวิทยาลัย ที่มีองค์ประกอบใกล้เคียงกันในทุกๆ ด้าน และเพื่อประเมินประสิทธิผลของการกำหนดให้ทำงาน ค้นคว้าในห้องสมุด โดยงานนี้สัมพันธ์กับหลักสูตรที่เรียน (compulsory course-related library assignment) ว่ามีพลังก่อให้เกิดการซึมซับและจดจำความรู้เรื่องห้องสมุดได้มาก ที่สุดจริงหรือไม่ โดยใช้แบบทดสอบความรู้เรื่องการใช้ห้องสมุด ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาทั้งสองสาขาวิชา ที่เรียนการใช้ห้องสมุดมีทักษะในการใช้ห้องสมุดสูงกว่า พวกที่ไม่ได้เรียน ทั้งในลักษณะที่เป็นการเปรียบเทียบรวม และเปรียบเทียบแยกเฉพาะสาขาวิชา
2. การกำหนดให้ทำงานค้นคว้าในห้องสมุดเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเพิ่มพูนความสามารถในการใช้ห้องสมุดของผู้เรียน

ฮาเดสตี, ลอฟริช และแมนนอน (Hardesty, Lovrich and Mannon, 1979 : 309 - 317) ได้ศึกษาผลของการสอนการใช้ห้องสมุดที่มีต่อความสามารถในการใช้ห้องสมุดของ นักศึกษาที่มหาวิทยาลัยเดอพา (De Pauw University) ในสหรัฐอเมริกา โดยการวิจัยนี้ได้ สร้างเครื่องมือในการประเมินผลอย่างละเอียดถี่ถ้วน มีการทดลองเครื่องมือทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ นำเชื่อถือที่สุด ในการสอบถามความรู้และวิธีการใช้ห้องสมุดตลอดจนความคิดเห็นที่ผู้เรียนมีต่อห้องสมุด การวิจัยกระทำกับนักศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเรียนภาษาอังกฤษจากผู้สอนคนเดียวกัน โดยแบ่งนักศึกษาเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม

กลุ่มทดลองได้รับการปฐมนิเทศจากบรรณารักษ์เพื่อหวังผลให้มีทัศนคติที่ดีต่อห้องสมุด หลังจากนั้นก็ได้รับการพัฒนาทักษะในการใช้ห้องสมุด 3 ด้านคือ ความรู้เรื่องทรัพยากรต่าง ๆ ในห้องสมุด ขั้นตอนการค้นและการรวบรวมสารนิเทศ และการนำเสนอรายงาน ส่วนกลุ่มควบคุม ไม่ได้รับการสอนเรื่องการใช้ห้องสมุดเลย

ผลปรากฏว่านักศึกษาที่ได้เรียนการใช้ห้องสมุดจากบรรณารักษ์ (กลุ่มทดลอง) มีการพัฒนา ทักษะในการใช้ห้องสมุดมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เรียน (กลุ่มควบคุม)

เพื่อเป็นการพิสูจน์ว่า การที่คะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม เกิดจากการสอนการใช้ห้องสมุดเป็นสำคัญ ไม่ใช่ผลจากระดับสติปัญญา (basic intellectual capacity) หรือความวิริยะทางวิชาการ (academic diligence) ของนักศึกษา จึงมีการทดสอบความถนัดของประชากรในการวิจัย โดยใช้ Scholastic Aptitude Test (S.A.T.) แล้วแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มตามระดับสติปัญญา คือกลุ่มที่มีระดับสติปัญญาดำ ปานกลาง และสติปัญญาสูง จากนั้นจึงเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย (mean - score) ของการทดสอบก่อน - หลัง การเรียนของนักศึกษาแต่ละกลุ่ม ปรากฏว่าคะแนนที่เพิ่มขึ้นใกล้เคียงกัน แสดงว่าไม่ว่าผู้เรียนจะมีระดับสติปัญญาแตกต่างกันอย่างไร เมื่อได้เรียนการใช้ห้องสมุดแล้วจะมีการพัฒนาทักษะในการใช้ห้องสมุดเพิ่มขึ้น

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบต่อไปโดยใช้นักศึกษาปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยนั้นตอบแบบสอบถามชุดเดียวกัน ปรากฏว่านักศึกษาปีที่ 4 ทำคะแนนเฉลี่ยได้ต่ำกว่านักศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเรียนการใช้ห้องสมุดเล็กน้อย แสดงว่าการเรียนการใช้ห้องสมุดเพียง 1 ภาคเรียน โดยมีโอกาสได้เรียนกับบรรณารักษ์เพียง 3 บท ส่งผลให้นักศึกษาปีที่ 1 มีทักษะในการใช้ห้องสมุดสูงกว่าผู้ที่ไม่มีโอกาสได้เรียนการใช้ห้องสมุด แต่มีประสบการณ์ในการเข้าใช้ห้องสมุดแห่งเดียวกันมาเป็นเวลา 4 ปี (Hardesty, Lovrich and Mannon 1979 : 316)

แต่การประเมินว่าผลการสอนทำให้เจตคติของผู้เรียนที่มีต่อห้องสมุดเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ นั้นเป็นสิ่งที่วัดได้ยาก เพราะการสอนการใช้ห้องสมุด มีผลกระทบต่อกิจกรรมมากกว่าเจตคติ อีกทั้งช่วงเวลาในการสอนก็สั้นเกินกว่าจะเปลี่ยนแปลงเจตคติของผู้เรียนได้ อย่างไรก็ตามในการวิจัยของฮาเดสตี, ลอฟริช และแมนนอน (Hardesty, Lovrich and Mannon. 1979 : 317) นั้นมีแนวโน้มว่านักศึกษาที่เรียนการใช้ห้องสมุดมีเจตคติต่อห้องสมุดมากกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เรียนการใช้ห้องสมุด

การวิจัยเพื่อยืนยันว่าการสอนการใช้ห้องสมุดเป็นสิ่งจำเป็นในการเพิ่มพูนทักษะในการใช้ห้องสมุดนี้มีการติดตามผลในระยะยาว เป็นการวิจัยต่อเนื่องของผู้วิจัยกลุ่มเดิม ภายหลังการสอนการใช้ห้องสมุดผ่านไปแล้ว 3 ปี (Hardesty, Lovrich and Mannon. 1982 : 38 - 45) โดยการทำวิจัยของนักศึกษาปีที่ 4 ค.ศ. 1980 (ซึ่งเคยเรียนการใช้ห้องสมุดใน ค.ศ. 1977) กับนักศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่เคยได้รับการสอนวิธีการใช้ห้องสมุด โดยเปรียบเทียบคะแนนจากการตอบ

แบบสอบถามแยกตามสาขาวิชาที่เรียนพบว่านักศึกษาที่เคยเรียนการใช้ห้องสมุดยังคงมีทักษะการใช้ห้องสมุดสูงกว่าพวกที่ไม่ได้เรียน โดยเฉพาะในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์จะมีคะแนนที่แตกต่างกันมาก และจากการทดสอบโดยวัดความรู้ทางวิชาในลักษณะเดียวกับการวิจัยครั้งก่อน (Hardesty, Lovrich and Mannon. 1979 : 309 - 317) สรุปได้ว่าผลจากการที่นักศึกษามีทักษะในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกันนั้น สืบเนื่องมาจากการเรียนการใช้ห้องสมุดเป็นสำคัญ ไม่ใช่ผลจากระดับสติปัญญาหรือความยากเฝ้าทางวิชาการหรือประสบการณ์ในการใช้ห้องสมุดด้วยตนเอง นอกจากการทดสอบความถนัดทางวิชาการ และค่าเกรดเฉลี่ยแล้วยังมีการทดสอบความสัมพันธ์ให้แน่ชัดด้วย ซึ่งเป็นข้อพิสูจน์ได้ว่าการสอนการใช้ห้องสมุดมีประสิทธิภาพต่อทักษะในการใช้ห้องสมุดทั้งระยะสั้นและระยะยาว

ฮอร์ตัน (Horton. 1980 : 3600A) ได้ทำการวิจัยเพื่อทดสอบว่าทักษะในการใช้ห้องสมุดมีความสัมพันธ์กับการเข้าใช้ห้องสมุดจริงของนักศึกษาหรือไม่ และเขาก็พบว่ามีความสัมพันธ์กันจริง นอกจากนั้นแล้วการมีทักษะในการใช้ห้องสมุด ในระดับที่แตกต่างกัน ยังส่งผลให้ลักษณะการเข้าใช้ประโยชน์จากห้องสมุดของนักศึกษาแตกต่างกันด้วย โดยประเมินในด้านการเข้าใช้ห้องสมุด การใช้บริการยืมคืน และการใช้บริการอ้างอิง

สำหรับการค้นหาคำตอบว่าทักษะในการใช้ห้องสมุด ซึ่งเกิดจากการสอนการใช้ห้องสมุด จะทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ เหนือกว่าผู้ที่ไม่ได้เรียนหรือไม่นั้น เป็นการทดลองของ เบรวิก (Brevik. 1975 : 585A) ได้ประเมินผลความรู้ทางวิชาการจากภาคินิพนธ์ที่นักศึกษาต้องหาคำข้อเองและนำเสนอผลงานไปปลายภาค ผลจากการวิจัยพบว่ากลุ่มที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการสูงสุดคือ ผู้ที่มีทักษะในการใช้ห้องสมุดสูง โดยเกิดจากการได้เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นประจำทุกสัปดาห์ตลอดภาคเรียน แสดงว่าผู้ที่มีทักษะในการใช้สมุดสูงย่อมมีความสามารถทางวิชาการสูงด้วย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามของความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศขึ้นมาก่อน ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้วิจัยต้องการทราบขอบเขตของเนื้อหาเพื่อให้ครอบคลุมถึงเรื่องความรู้และทักษะในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ หลังจากนั้นจึงนำเนื้อหาที่ได้มาจัดแยกความรู้ที่จำเป็นออกเป็นหมวดหมู่ แล้วดำเนินการสร้างแบบทดสอบให้อยู่ในขอบเขตของเนื้อหาที่กำหนด โดยผู้วิจัยมุ่งเน้นถึงความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ได้สามารถใช้ประโยชน์จากห้องสมุดและแหล่งสารสนเทศให้ได้มากที่สุดในขณะที่ศึกษาอยู่ การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามและแบบทดสอบวัดความรู้และทักษะในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศจึงดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังนี้

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 - 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 จาก 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์และสาขาวิชานิติศาสตร์ธุรกิจ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยใช้สาขาวิชาเป็นชั้นแบ่ง มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยตารางสำเร็จรูปของเคร์จซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ปรากฏว่าได้กลุ่มตัวอย่างประมาณ 180 คน
2. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชา โดยหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\text{สูตร สัดส่วนในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้}}{\text{จำนวนประชากร}}$$

$$\text{สัดส่วนในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{180}{331} = 0.54$$

นำสัดส่วนที่ได้มาหากลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา 4 สาขาวิชาได้ดังนี้ คือ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ จำนวน 118 คน สาขาวิชานิติศาสตร์ จำนวน 15 คน สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ จำนวน 20 คน และสาขาวิชานิติศาสตร์ธุรกิจ จำนวน 27 คน และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	จำนวนนักศึกษา N	กลุ่มตัวอย่าง S
บริหารธุรกิจ	217	118
นิติศาสตร์	28	15
เศรษฐศาสตร์	36	20
นิติศาสตร์ธุรกิจ	50	27
รวม	331	180

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์สำหรับถามกลุ่มตัวอย่าง

1. แบบสอบถามสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ และทักษะที่จำเป็นในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อขอคำแนะนำจากประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิที่เคยผ่านการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามาแล้ว ในด้านความรู้ที่คิดว่าจำเป็นและเหมาะสมในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 หัวข้อใหญ่ ๆ คือ

- 1) ความรู้เกี่ยวกับห้องสมุด และแหล่งบริการสารนิเทศ
- 2) ความรู้เกี่ยวกับทักษะในการเข้าถึงสารนิเทศ
- 3) ความรู้ ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศ

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ตามแบบของลิเคิร์ต

(Likert) มีช่องคำตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

1.1 การสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1.1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความรู้ในเรื่องแหล่งสารนิเทศและทักษะเกี่ยวกับการใช้และเข้าถึงสารนิเทศ

1.1.2 ศึกษาตัวอย่างแบบสอบถามวัดความรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารนิเทศของ คักคี่ชัย สุภาคง (2533 : ภาคผนวก) และ ไพลิน ไชยเสนาะ (2517 : ภาคผนวก)

1.1.3 สร้างข้อคำถามจากข้อมูลที่ได้อศึกษามาให้มีเนื้อหาครอบคลุมความรู้และทักษะในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการใช้และเข้าถึงสารนิเทศ

1.1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ จำนวน 38 ข้อ ไปปรึกษาคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจแก้ไขและปรับปรุงแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง

1.1.5 นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางสาขาสารนิเทศศาสตร์แสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหาและความชัดเจนของข้อคำถามว่าครอบคลุมถึงความรู้และทักษะในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศ จำนวน 10 คน

1.1.6 ปรับรูปแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา โดยนำความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวมาเป็นแนวทางแก้ไขเนื้อหา ภาษาและสำนวนให้มีความชัดเจนและครอบคลุมเนื้อหามากยิ่งขึ้น มีข้อคำถามที่ใช้ได้จริงจำนวน 31 ข้อ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุม-ปริญญาบัตรตรวจเพื่อให้ความเห็นชอบ

1.1.7 นำแบบสอบถามจากข้อที่ 6 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้สอนนักศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 30 คน เพื่อยืนยันความเหมาะสมของเนื้อหาที่จำเป็นในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศ

1.1.8 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา มาหาค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ โดยใช้เกณฑ์การประเมินค่าความเห็นของ เบสท์ (Best. 1970 : 204 - 208) แล้วนำข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 - 5.00 มาเป็นแนวทางกำหนดเนื้อหาในการสร้างแบบทดสอบต่อไป ได้ข้อคำถามจำนวน 31 ข้อ (ดูในภาคผนวก ก)

1.2 เกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน

1.2.1 เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถาม มีดังนี้

ถ้าเลือกคำตอบ มากที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ 5
ถ้าเลือกคำตอบ มาก	มีคะแนนเท่ากับ 4
ถ้าเลือกคำตอบ ปานกลาง	มีคะแนนเท่ากับ 3
ถ้าเลือกคำตอบ น้อย	มีคะแนนเท่ากับ 2
ถ้าเลือกคำตอบ น้อยที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ 1

1.2.2 เกณฑ์การประเมินค่าความคิดเห็นของแบบสอบถามเป็นรายข้อ สำหรับอัตราการแปลผลค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ของเบสท์ (Best. 1970 : 204 - 208) มีดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง เป็นความรู้และทักษะที่มีความสำคัญในระดับ มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง เป็นความรู้และทักษะที่มีความสำคัญในระดับ มาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง เป็นความรู้และทักษะที่มีความสำคัญในระดับ ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง เป็นความรู้และทักษะที่มีความสำคัญในระดับ น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง เป็นความรู้และทักษะที่มีความสำคัญในระดับ น้อยที่สุด

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นแบบชนิดเลือกตอบ สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในข้อที่ 1.1 มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้และทักษะในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพส่วนตัวของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบที่มีเนื้อหาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

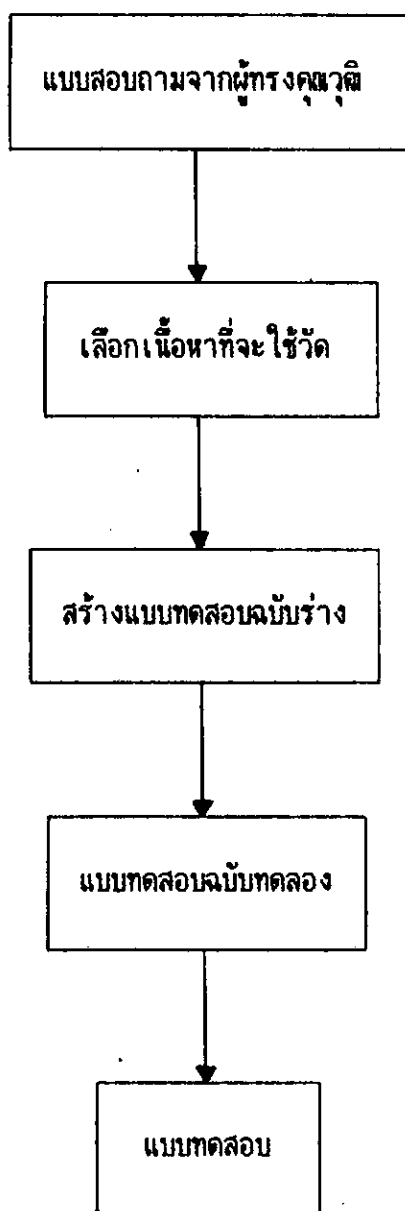
1) ความรู้ในการใช้สารสนเทศ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเลือกใช้อินเทอร์เน็ต และแหล่งสารสนเทศ จำนวน 23 ข้อ

2) ความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศ ได้แก่ ความรู้ในเรื่องทักษะในการใช้เครื่องมือและบริการต่าง ๆ ในการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ จำนวน 25 ข้อ

ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบที่มี 4 ตัวเลือก ในแต่ละข้อจะมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดระดับปัญหาและอุปสรรคไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

๕

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิการสร้างแบบทดสอบ

2.1 การสร้างแบบทดสอบ มีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 นำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาจำแนกเนื้อหาเป็นหมวดหมู่

และสร้างข้อสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบของ ชาวาล แพร์ตูกูล (2516 : 110 - 223) ศึกษาตัวอย่างแนวการออกข้อสอบวัดความรู้ในการใช้ และในการเข้าถึงสารนิเทศตามแบบของ ธาดา คักคี่ วชิรปริชาพงษ์ (2526 : 17 - 239) นิธิมา สังคหะ (2527 : ภาคผนวก) ประจักษ์ เต็ดแก้ว (2515 : ภาคผนวก) และข้อสอบ วิชาบรรณ 101 โดยทั่ว ๆ ไป

2.1.2 สร้างแบบทดสอบจากข้อมูลที่ได้ศึกษามา ให้มีเนื้อหาครอบคลุม ความรู้และทักษะในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศ

2.1.3 นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จ จำนวน 60 ข้อ ไปปรึกษาคณะกรรมการ ความคุมปริญญาโท เพื่อตรวจแก้ไขและปรับปรุงแบบทดสอบ

2.1.4 นำแบบทดสอบพร้อมคำเฉลยไปให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาखा วิชาเอกวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วิเคราะห์โครงสร้างของ แบบทดสอบจำนวน 56 ข้อ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องได้ข้อทดสอบจำนวน 50 ข้อ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการความคุมปริญญาโท เพื่อตรวจแก้ไขความถูกต้องก่อนนำไปทดลอง

2.1.5 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย หอการค้าไทย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำกระดาษคำตอบ มาตรวจให้คะแนน โดยให้คะแนนข้อที่ตอบถูก 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาความยาก-ง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบดังนี้

หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ ตามเทคนิค

วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติที่เรียกว่า High - Low 27 Percent Group Method of Item Analysis ของจุงเตห์ ฟาน (Fan. 1952 : 32) ซึ่งวิธีการวิเคราะห์นี้จะแยกคะแนนของ แบบทดสอบที่ได้รับการตรวจเรียบร้อยแล้วออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 27 เปอร์เซ็นต์ เพื่อคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า P อยู่ระหว่าง .20 - .80 และค่า r ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ปรากฏว่า จากจำนวนข้อสอบทั้งหมด 50 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 33 ข้อ

ซึ่งจากผลการวิเคราะห์แบบทดสอบดังกล่าว อธิบายได้ว่า แบบทดสอบที่นำไปทดลองนั้นมีเนื้อหาบางส่วนเป็นเนื้อหาซึ่งยังไม่เคยมีการเรียนการสอนที่ใดมาก่อน และไม่ได้วัดผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการเรียนการสอน จึงเป็นเหตุให้แบบทดสอบอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างยาก แต่ในการทดลองสอบครั้งนี้ ต้องการทราบผลของเนื้อหาความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศก่อนที่จะมีการเรียนการสอนเกิดขึ้น จึงเป็นเหตุให้ไม่ได้ผลการวิเคราะห์ตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น จึงได้แก้ไขข้อความในแบบทดสอบใหม่ให้เหมาะสม แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาพันธ์ตรวจเพื่อให้ความเห็นชอบ คณะกรรมการฯ ได้ตัดแบบทดสอบบางข้อออก พร้อมกับปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องคงเหลือแบบทดสอบจำนวน 48 ข้อ

2.1.6 นำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ไปทดสอบกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (ดูในภาคผนวก ข)

2.2 เกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน

2.2.1 เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบทดสอบ มีดังนี้

ถ้าตอบถูก ให้ 1 คะแนน

ถ้าตอบผิดหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน

2.2.2 เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถาม ในส่วนของเนื้อหาและ

อุปสรรค มีดังนี้

ถ้าเลือกตอบ มากที่สุด มีคะแนนเท่ากับ 5

ถ้าเลือกตอบ มาก มีคะแนนเท่ากับ 4

ถ้าเลือกตอบ ปานกลาง มีคะแนนเท่ากับ 3

ถ้าเลือกตอบ น้อย มีคะแนนเท่ากับ 2

ถ้าเลือกตอบ น้อยที่สุด มีคะแนนเท่ากับ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้แจกและเก็บคืนเอง โดยขอให้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ในการขอให้นักศึกษาในแต่ละสาขาวิชาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามและแบบทดสอบ หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาของแต่ละสาขาวิชาเพื่อขออนุญาตใช้เวลาในช่วงต้นหรือช่วงท้ายของการเรียน เพื่อให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามและแบบทดสอบ โดยดำเนินการทดสอบครั้งละ 1 ห้องเรียน ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง การเก็บและรวบรวมข้อมูลกระทำระหว่างวันที่ 26 ธันวาคม 2533 ถึง 12 มกราคม 2534 แบบสอบถามและแบบทดสอบได้รับกลับคืนจำนวน 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับขั้นตอนของการจัดกระทำข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามและแบบทดสอบที่ได้รับคืนมาทั้งหมด จำนวน 180 ฉบับ ตรวจสอบคัดเลือกเก็บไว้เฉพาะแบบสอบถามและแบบทดสอบที่ได้ข้อมูลสมบูรณ์จำนวน 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามและแบบทดสอบที่ได้รับคืนมา แล้วนำมาตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้และลงรหัส

2. จัดเตรียมข้อมูลเพื่อป้อนเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์และทำการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อวิเคราะห์ค่าดังต่อไปนี้

2.1 หาค่าเฉลี่ยสำหรับสภาพของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามเพศ โดยใช้ t-test

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน และสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้ F-test และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Method)

2.4 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการใช้ และในการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มาคำนวณเพื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ย ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศโดยใช้ t-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 64)

$$S^2 = \frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ S^2	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
ΣX^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ จำแนกตามเพศ และปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
$\bar{X}_1$ แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
$\bar{X}_2$ แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
S_1^2 แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
S_2^2 แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
n_1 แทน	จำนวนของกลุ่มที่ 1
n_2 แทน	จำนวนของกลุ่มที่ 2

5. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ จำแนกตามประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน และสาขาวิชาที่ศึกษา โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงของ F - distribution

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

ถ้าหากพบว่า ผลการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keules Method) จากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 115)

$$q = \sqrt{F \frac{MS_w}{n}}$$

เมื่อ q แทน q - statistic ที่ได้จากตาราง

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

n แทน จำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เท่ากัน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าทดสอบนัยสำคัญคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม
F	แทน	ความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยที่มากกว่า 2 กลุ่ม
df	แทน	ชิ้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกยกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสองของคะแนน (Mean of Square)
P	แทน	จำนวนค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วงที่ต้องการเปรียบเทียบ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. หาค่าร้อยละตามสภาพของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน และสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา สรุปได้ดังนี้

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งงาน

2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของปัญหาและอุปสรรคของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน และสาขาวิชาที่ศึกษาดังปรากฏผลในตาราง 2

ตาราง 2 สถานภาพนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	78	43.3
	หญิง	102	56.7
	รวม	180	100.0
ประสบการณ์ในการเรียน- วิชาการใช้ห้องสมุด	เคยเรียน เกินกว่า 5 ปี	68	37.8
	ไม่เกิน 5 ปี	59	32.8
	ไม่เคยเรียน	53	29.4
	รวม	180	100.0
ตำแหน่งงาน	รับราชการ	27	15.0
	เป็นลูกจ้างธุรกิจเอกชน	80	44.4
	เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ	32	17.8
	ประกอบอาชีพอิสระ	17	9.4
	ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ	24	13.3
	รวม	180	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

สถานภาพ		จำนวน	ร้อยละ
สาขาวิชาที่ศึกษา	บริหารธุรกิจ	117	65.0
	นิติศาสตร์	15	8.3
	เศรษฐศาสตร์	20	11.1
	นิติศาสตร์ธุรกิจ	28	15.6
รวม		180	100.0

ตาราง 2 แสดงว่านักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 56.7 (102 คน) เป็นเพศชายร้อยละ 43.3 (78 คน) จัดเป็นกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมากที่สุด คือ มากกว่า 5 ปี ร้อยละ 37.8 รองลงมา คือ น้อยกว่า 5 ปี ร้อยละ 32.8 และไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดร้อยละ 29.4 นักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างธุรกิจเอกชนร้อยละ 44.4 รองลงมาประกอบอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจร้อยละ 17.8 ประกอบอาชีพรับราชการร้อยละ 15 ยังไม่ได้ประกอบอาชีพร้อยละ 13.3 และประกอบอาชีพอิสระร้อยละ 9.4 ส่วนสาขาวิชาที่เลือกศึกษาของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เลือกศึกษาในสาขาวิชาบริหารธุรกิจร้อยละ 65 รองลงมาเลือกศึกษาในสาขาวิชานิติศาสตร์ธุรกิจ ร้อยละ 15.6 เลือกศึกษาในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ร้อยละ 11.1 และเลือกศึกษาในสาขาวิชานิติศาสตร์ร้อยละ 8.3

2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศ
ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ประสิทธิภาพในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน
และสาขาวิชาที่ศึกษา สรุปได้ดังนี้

2.1 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศ
จำแนกตามเพศ ดังปรากฏผลในตาราง 3

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษา
กลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

ผลสัมฤทธิ์ของความรู้	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการใช้สารนิเทศ	7.74	2.28	7.77	2.26	-0.09
ด้านการเข้าถึงสารนิเทศ	10.50	3.55	10.59	3.56	-0.17
รวม	18.24	4.49	18.36	4.31	-0.18

ตาราง 3 แสดงว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้าน
ความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศของ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ดังปรากฏผล ในตาราง 4 ถึง ตาราง 7

ตาราง 4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศ ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	52.96	26.48	5.43**
ภายในกลุ่ม	177	863.77	4.88	
รวม	179	916.73		

** $P < .01$

ตาราง 4 แสดงว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อนิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ ดังปรากฏผลในตาราง 5

ตาราง 5 ค่ะแนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารนิเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นรายค่า

ประสบการณ์	ไม่เคยเรียน เคยเรียนน้อยกว่า 5 ปี เคยเรียนมากกว่า 5 ปี		
	$\bar{X}$		
	6.9245	8.0508	8.1618
ไม่เคยเรียน	6.9245	-	1.1263 ^a
เคยเรียนน้อยกว่า 5 ปี	8.0508	-	0.1110
เคยเรียนมากกว่า 5 ปี	8.1618		

^a. $P < .05$

ตาราง 5 แสดงว่านักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารนิเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายค่าด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมากกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 8.1618$) และนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดน้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 8.0508$) มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารนิเทศมากกว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ($\bar{X} = 6.9245$)

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึง
สารสนเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	784.46	392.23	47.48 ***
ภายในกลุ่ม	177	1462.09	8.26	
รวม	179	2246.55		

*** $P < .001$

ตาราง 6 แสดงว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด
ต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบ
ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ ดังปรากฏผลในตาราง 7

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดเป็นรายคู่

ประสบการณ์	ไม่เคยเรียน เคยเรียนน้อยกว่า 5 ปี เคยเรียนมากกว่า 5 ปี		
	$\bar{X}$		
	7.3208	11.7966	11.9853
ไม่เคยเรียน	7.3208	-	4.4758 [*]
เคยเรียนน้อยกว่า 5 ปี	11.7966	-	0.1887
เคยเรียนมากกว่า 5 ปี	11.9853	-	-

* $P < .05$

ตาราง 7 แสดงว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ พบว่า นักศึกษา
กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมากกว่า 5 ปี ($\bar{X} = 11.9853$)
และนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดน้อยกว่า 5 ปี ($\bar{X} =$
11.7966) มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศมากกว่านักศึกษา
กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ($\bar{X} = 7.3208$)

2.3 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศของ
นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งงาน ดังปรากฏผลในตาราง 8 ถึงตาราง 10

ตาราง 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้
สารนิเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	29.00	7.25	1.43
ภายในกลุ่ม	175	887.73	5.07	
รวม	179	916.73		

ตาราง 8 แสดงว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์
ด้านความรู้ในการใช้สารนิเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึง
สารนิเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	4	131.71	32.93	2.72 [*]
ภายในกลุ่ม	175	2114.84	12.08	
รวม	179	2246.55		

^{*} $P < .05$

ตาราง 9 แสดงว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ ดังปรากฏผลในตาราง 10

ตาราง 10 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามตำแหน่งงานเป็นรายคู่

ตำแหน่งงาน	$\bar{X}$	เป็นพนักงาน รัฐวิสาหกิจ	เป็นลูกจ้าง ธุรกิจเอกชน	ยังไม่ได้ ประกอบอาชีพ	ประกอบ อาชีพอิสระ	รับราชการ
		9.5000	10.3500	10.5000	10.5882	12.4074
เป็นพนักงาน						
รัฐวิสาหกิจ	9.5000	-	0.8500	1.0000	1.0882	2.9074 [*]
เป็นลูกจ้าง						
ธุรกิจเอกชน	10.3500		-	0.1500	0.2382	2.0574 [*]
ยังไม่ได้						
ประกอบอาชีพ	10.5000			-	0.0882	1.9074
ประกอบอาชีพ						
อิสระ	10.5882				-	1.8192
รับราชการ	12.4074					-

^{*} P < .05

ตาราง 10 แสดงว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมน-คูลส์ พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพรับราชการ ($\bar{X} = 12.4074$) มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศมากกว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 9.5000$) และนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างธุรกิจเอกชน ($\bar{X} = 10.3500$) ตามลำดับ ส่วนนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศของ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ดังปรากฏผลในตาราง 11 ถึง ตาราง 12

ตาราง 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้ สารสนเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	6.88	2.29	.44
ภายในกลุ่ม	176	909.85	5.17	
รวม	179	916.73		

ตาราง 11 แสดงว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึง
สารสนเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	15.50	5.17	.41
ภายในกลุ่ม	176	2231.05	12.68	
รวม	179	2246.55		

ตาราง 12 แสดงว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัน
มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

3. เปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษา
กลุ่มตัวอย่าง ที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ ดังปรากฏ
ผลในตาราง 13 ถึง ตาราง 14

ตาราง 13 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง
ที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน

ปัญหาและอุปสรรค	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านห้องสมุด มหาวิทยาลัย					
<u>ที่ทำงานกำลังศึกษาอยู่</u>					
1.1 ปริมาณเอกสารและ สิ่งพิมพ์ในสาขาวิชา ที่ศึกษา	3.15	0.96	3.12	0.95	-0.22
1.2 การประชาสัมพันธ์ ให้ทราบเกี่ยวกับ บริการที่มี	2.96	0.88	2.74	0.84	-1.67
1.3 เวลาที่เปิดให้บริการ	3.01	1.07	2.91	0.86	-0.69
1.4 การให้บริการของ บรรณารักษ์และ เจ้าหน้าที่	3.08	0.73	3.00	0.76	-0.71
1.5 ความสามารถในการ แนะนำแหล่งค้นคว้า ของผู้ให้บริการ ..	3.15	0.83	2.91	0.87	-1.86
1.6 ความรวดเร็วในการ ให้บริการของผู้ให้ บริการ	3.14	0.85	3.00	0.84	1.08

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.7 ความสะดวกในการ ค้นหาเอกสาร					
ที่ต้องการ	3.10	0.76	3.10	0.82	0.04
1.8 เครื่องมือช่วยค้น					
เช่น ตั๋วรายการ					
ครรชนี้ ฯลฯ	3.04	0.80	3.18	0.80	1.17
1.9 ความรู้ ความชำนาญ					
ของผู้ให้บริการในการ					
ตอบคำถามทั่วไป .	3.10	0.82	3.03	0.72	-0.62
1.10 ความรู้ ความชำนาญ					
ของผู้ให้บริการ					
ในการตอบคำถาม					
และช่วยค้นหาเรื่อง					
ในสาขาที่นักศึกษา					
ต้องการใช้	3.14	0.86	3.17	0.83	0.23
รวม	3.09	0.51	3.02	0.58	-0.86

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
2. <u>ด้านการค้นสารนิเทศ</u>					
<u>จากภายนอกสถาบัน</u>					
2.1 การประชาสัมพันธ์					
ให้ทราบเกี่ยวกับ					
บริการที่มี	3.03	0.85	2.82	0.75	-1.72
2.2 ค่าใช้จ่ายในการใช้					
บริการ	2.77	0.95	2.87	0.89	0.70
2.3 การอำนวยความสะดวก					
สะดวกสำหรับบุคคล					
ภายนอกในการเข้า					
ใช้บริการ	2.78	0.98	2.82	0.95	0.25
2.4 ความสามารถในการ					
แนะนำแหล่งค้นคว้า					
ของผู้ให้บริการ ..	3.16	0.70	2.96	0.83	-1.71
2.5 ความรวดเร็วในการ					
ให้บริการ	3.09	0.82	3.01	0.75	-0.63
2.6 ความสะดวกสำหรับ					
บุคคลภายนอกในการ					
ค้นหาเอกสาร ...	3.00	0.99	2.95	0.99	-0.35

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
2.7 ความรู้ ความชำนาญ ของผู้ให้บริการในด้าน การค้นหาข้อมูล ..	3.09	0.79	3.05	0.74	-0.32
2.8 ความสะดวกในการ ใช้เครื่องมือช่วยค้น สม้ยใหม่ เช่น ซีดี-รอม บริการ ออนไลน์ ฯลฯ ...	2.98	1.14	2.83	1.23	-0.83
รวม	2.99	0.54	2.92	0.60	-0.86

ตาราง 13 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
3. <u>ด้านส่วนตัวของนักศึกษา</u>					
3.1 เวลาสำหรับค้นคว้า	3.20	1.06	3.05	1.04	-0.91
3.2 ความรู้ในการค้นคว้า	3.01	0.65	3.03	0.68	0.16
3.3 ภาษาอังกฤษ	3.20	0.89	2.97	0.87	-1.67
3.4 ภาษาต่างประเทศ					
อื่น ๆ	2.94	1.49	2.65	1.34	-1.34
3.5 ความเข้าใจเกี่ยวกับ					
เครื่องมือช่วยค้น					
ต่าง ๆ	3.06	0.69	2.86	0.68	-1.94
รวม	3.08	0.66	2.91	0.57	-1.80
รวมทั้งหมด	3.04	0.44	2.93	0.48	-1.56

ตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศสูง มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงมากกว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศต่ำ กล่าวคือด้านห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่นั้น มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องปริมาณเอกสารและสิ่งพิมพ์ในสาขาวิชาที่ศึกษา ความสามารถในการแนะนำแหล่งค้นคว้าของผู้ให้บริการ ความรวดเร็วในการให้บริการของผู้ให้บริการ ความรู้ความชำนาญของผู้ให้บริการในการตอบคำถามทั่วไป การให้บริการของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ เวลาที่เปิดให้บริการ และการประชาสัมพันธ์ให้ทราบเกี่ยวกับบริการที่มีตามลำดับ ส่วนด้านการค้นหาสารสนเทศจากภายนอกสถาบันนั้น มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องความสามารถในการแนะนำแหล่งค้นคว้าของผู้ให้บริการ ความรู้ ความชำนาญของผู้ให้บริการในด้านการค้นหาข้อมูล ความรวดเร็วในการให้บริการ การประชาสัมพันธ์ให้ทราบเกี่ยวกับบริการที่มี ความสะดวกสำหรับบุคคลภายนอกในการค้นหาเอกสาร และความสะดวกในการใช้เครื่องมือช่วยค้นสมัยใหม่ เช่น ซีดี - รอม บริการออนไลน์ ฯลฯ ตามลำดับ ส่วนด้านส่วนตัวของนักศึกษา มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องเวลาสำหรับค้นคว้า ภาษาอังกฤษ ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือช่วยค้นต่าง ๆ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ตามลำดับ

ตาราง 14 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง
ที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศแตกต่างกัน

ปัญหาและอุปสรรค	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. <u>ด้านห้องสมุด มหาวิทยาลัย</u>					
<u>ที่ท่านกำลังศึกษาอยู่</u>					
1.1 ปริมาณเอกสารและ สิ่งพิมพ์ในสาขาวิชา ที่ศึกษา	3.09	0.85	3.17	1.04	0.54
1.2 การประชาสัมพันธ์ ให้ทราบเกี่ยวกับ บริการที่มี	2.85	0.79	2.88	0.94	0.26
1.3 เวลาที่เปิดให้บริการ	3.09	0.99	2.85	0.96	-1.66
1.4 การให้บริการของ บรรณารักษ์และ เจ้าหน้าที่	3.06	0.73	3.03	0.75	-0.24
1.5 ความสามารถในการ แนะนำแหล่งค้นคว้า ของผู้ให้บริการ ..	3.10	0.85	2.99	2.87	-0.91
1.6 ความรวดเร็วในการ ให้บริการของผู้ให้ บริการ	3.07	0.82	3.09	0.86	0.12

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.7 ความสะดวกในการ ค้นหาเอกสาร ที่ต้องการ	3.02	0.74	3.17	0.83	1.26
1.8 เครื่องมือช่วยค้น เช่น ตั๋วบรรณรายการ ดรรชนี ฯลฯ	3.14	0.80	3.06	0.80	-0.63
1.9 ความรู้ ความชำนาญ ของผู้ให้บริการในการ ตอบคำถามทั่วไป .	3.06	0.77	3.07	0.78	0.14
1.10 ความรู้ ความชำนาญ ของผู้ให้บริการ ในการตอบคำถาม และช่วยค้นหาเรื่อง ในสาขาที่นักศึกษา ต้องการใช้	3.16	0.88	3.14	0.81	-0.19
รวม	3.07	0.49	3.05	0.58	-0.24

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
2. <u>ด้านการค้นสารนิเทศ</u>					
<u>จากภายนอกสถาบัน</u>					
2.1 การประชาสัมพันธ์					
ให้ทราบเกี่ยวกับ					
บริการที่มี	2.90	0.81	2.98	0.82	0.69
2.2 ค่าใช้จ่ายในการใช้					
บริการ	2.83	1.01	2.81	0.85	-0.12
2.3 การอำนวยความสะดวก					
สะดวกสำหรับบุคคล					
ภายนอกในการเข้า					
ใช้บริการ	2.73	0.10	2.86	0.93	0.90
2.4 ความสามารถในการ					
แนะนำแหล่งค้นคว้า					
ของผู้ให้บริการ ..	2.99	0.73	3.15	0.79	1.42
2.5 ความรวดเร็วในการ					
ให้บริการ	2.98	0.74	3.13	0.83	1.28
2.6 ความสะดวกสำหรับ					
บุคคลภายนอกในการ					
ค้นหาเอกสาร ...	2.97	1.00	2.99	0.98	0.16

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
2.7 ความรู้ ความชำนาญ ของผู้ให้บริการในด้าน การค้นหาข้อมูล ..	3.09	0.78	3.05	0.75	-0.35
2.8 ความสะดวกในการ ใช้เครื่องมือช่วยค้น สมัยใหม่ เช่น ซีดี-รอม บริการ ออนไลน์ ฯลฯ ...	2.79	1.09	3.03	1.26	1.37
รวม	2.91	0.54	3.00	0.58	1.09

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค	ผลสัมฤทธิ์สูง		ผลสัมฤทธิ์ต่ำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
3. <u>ด้านส่วนตัวของนักศึกษา</u>					
3.1 เวลาสำหรับค้นคว้า	3.24	1.02	3.03	1.08	-1.35
3.2 ความรู้ในการค้นคว้า	3.07	0.59	2.97	0.73	-1.03
3.3 ภาษาอังกฤษ	3.12	0.90	3.09	0.88	-0.24
3.4 ภาษาต่างประเทศ					
อื่น ๆ	2.83	1.48	2.81	1.39	-0.08
3.5 ความเข้าใจเกี่ยวกับ					
เครื่องมือช่วยค้น					
ต่าง ๆ	2.92	0.66	3.02	0.72	1.00
รวม	3.03	0.63	2.98	0.62	-0.56
รวมทั้งหมด	3.01	0.42	3.04	0.48	0.32

ตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศสูง มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศมากกว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศต่ำ กล่าวคือ ด้านห้องสมุดของมหาวิทยาลัยที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่นั้น มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องความรู้ ความชำนาญของผู้ให้บริการในการตอบคำถามและช่วยค้นหาเรื่องในสาขาที่นักศึกษาต้องการใช้ เครื่องมือช่วยค้น เช่น ดัชนีรายการ ทรัพยากร ๔๗๗ ความสามารถในการแนะนำแหล่งค้นคว้าของผู้ให้บริการ เวลาที่เปิดให้บริการ และการให้บริการของบรรณารักษ์ และเจ้าหน้าที่ ตามลำดับ ส่วนด้านการค้นหาสารนิเทศจากภายนอกสถาบันนั้น มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่องความรู้ ความชำนาญของผู้ให้บริการในด้านการค้นหาข้อมูล และค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ ส่วนด้านส่วนตัวของนักศึกษา มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่อง เวลาสำหรับค้นคว้า ภาษาอังกฤษ ความรู้ในการค้นคว้า และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ตามลำดับ

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศของ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ในด้านต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารนิเทศของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน และสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน และสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศที่จำเป็น สำหรับการศึกษา จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน และสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศของนักศึกษา จำแนก ตามระดับผลสัมฤทธิ์ในการใช้และในการเข้าถึง
5. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษา จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์ในการใช้และในการเข้าถึง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เลือกกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ชั้นปีที่ 1 - 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 จาก 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขา วิชานิเทศศาสตร์ธุรกิจ จำนวน 180 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษา ค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบทดสอบ ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของนักศึกษาและระดับปัญหาอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า กำหนดระดับปัญหาและอุปสรรคไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ส่วนแบบทดสอบ เพื่อวัดความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบที่มี 4 ตัวเลือก ในแต่ละข้อจะมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยแบ่งเนื้อหาของแบบทดสอบเป็นความรู้ในการใช้สารสนเทศ จำนวน 23 ข้อ และความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศ จำนวน 25 ข้อ

3. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเป็นผู้แจกและรับแบบสอบถามกับแบบทดสอบคืนด้วยตนเอง โดยขออนุญาตใช้เวลาในช่วงต้นหรือช่วงท้ายของการเรียนจากอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชาของแต่ละสาขาวิชาเพื่อให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามและทำแบบทดสอบ โดยกระทำครั้งละ 1 ห้องเรียน ใช้เวลาประมาณห้องละ 1 ชั่วโมง ได้รับข้อมูลฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามและแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ทั้งหมดมาลงรหัสในแบบรายการ เพื่อนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X เพื่อวิเคราะห์ค่าดังต่อไปนี้

4.1 หาค่าเฉลี่ยสำหรับสภาพของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามเพศ โดยใช้ t-test

4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน และสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้ F-test และหากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของนิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Method)

4.4 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับปัญหาและอุปสรรคในการใช้และการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามาคำนวณเพื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารนิเทศ โดยใช้ t-test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามสอบถามกับผู้ที่ทรงคุณวุฒิ เพื่อช่วยกำหนดแนวทางของเนื้อหาความรู้ที่จำเป็นในการใช้และการเข้าถึงสารนิเทศที่เหมาะสมกับนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารนิเทศกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งได้รายละเอียดของเนื้อหาจำแนกเป็นด้าน ๆ คือ ด้านความรู้เกี่ยวกับแหล่งสารนิเทศทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ด้านทักษะและความสามารถในการเข้าถึงสารนิเทศ และทักษะความเข้าใจในการเลือกใช้ข้อมูลจากสารนิเทศ จากการศึกษาในประเด็นดังกล่าว สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างสรุปผลได้ดังนี้

1.1 จำแนกตามเพศ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิง มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารนิเทศใกล้เคียงกัน กล่าวคือแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมากกว่า 5 ปี นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดน้อยกว่า 5 ปี มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารนิเทศสูงกว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด กล่าวคือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 จำแนกตามตำแหน่งงาน นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารนิเทศใกล้เคียงกัน กล่าวคือ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพรับราชการ ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างธุรกิจเอกชน ประกอบอาชีพเป็นพนักงาน

รัฐวิสาหกิจ ประกอบอาชีพอิสระ และยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับในด้านการเข้าถึงสารสนเทศ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพรับราชการ มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างธุรกิจเอกชน ตามลำดับ กล่าวคือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.4 จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา แตกต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศแตกต่างกัน สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ด้านปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศสูง มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศไม่แตกต่างกันกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศต่ำ เมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศสูง มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้ในการเข้าถึงสารสนเทศมากกว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศต่ำ ในด้านต่อไปนี้กล่าวคือ ด้านห้องสมุดของมหาวิทยาลัยมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับปริมาณเอกสารและสิ่งพิมพ์ในสาขาวิชาที่ศึกษา ความสามารถในการแนะนำแหล่งค้นคว้าของผู้ให้บริการ ความรวดเร็วในการให้บริการของผู้ให้บริการ ความรู้ ความชำนาญของผู้ให้บริการในการตอบคำถามทั่วไป การให้บริการของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ เวลาที่เปิดให้บริการ และการประชาสัมพันธ์ให้ทราบเกี่ยวกับบริการที่มี ตามลำดับ ส่วนในด้านการค้นหาสารสนเทศจากภายนอก

สถาบันนั้นมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่อง ความสามารถในการแนะนำแหล่งค้นคว้าของผู้ให้บริการ ความรู้ ความชำนาญของผู้ให้บริการในด้านการค้นหาข้อมูล ความรวดเร็วในการให้บริการ การประชาสัมพันธ์ให้ทราบเกี่ยวกับบริการที่มี ความสะดวกสำหรับบุคคลภายนอกในการค้นหาเอกสาร และความสะดวกในการใช้เครื่องมือช่วยค้นสมัยใหม่ เช่น ซีดี-รอม บริการออนไลน์ ฯลฯ ตามลำดับ และด้านส่วนตัวของนักศึกษา มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่อง เวลาสำหรับค้นคว้า ภาษาอังกฤษ ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือช่วยค้นต่าง ๆ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ตามลำดับ

2.2 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศสูง มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศไม่แตกต่างกันกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศต่ำ เมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศสูง มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศมากกว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศต่ำในด้านต่อไปนี้ กล่าวคือ ด้านห้องสมุดของมหาวิทยาลัยมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่องความรู้ ความชำนาญของผู้ให้บริการในการตอบคำถามและช่วยค้นหาเรื่องในสาขาที่นักศึกษาต้องการใช้ เครื่องมือช่วยค้น เช่น ดัชนีบรรณการ วรรณคดี ฯลฯ ความสามารถในการแนะนำแหล่งค้นคว้าของผู้ให้บริการ เวลาที่เปิดให้บริการ และการให้บริการของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ตามลำดับ ส่วนด้านการค้นหาสารนิเทศจากภายนอกสถาบันนั้น มีปัญหาเกี่ยวกับเรื่อง ความรู้ ความชำนาญของผู้ให้บริการในด้านการค้นหาข้อมูล และค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ และส่วนด้านส่วนตัวของนักศึกษา มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเรื่อง เวลาสำหรับค้นคว้า ภาษาอังกฤษ ความรู้ในการค้นคว้า และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. พิจารณาตามตัวแปรที่ศึกษาตามจุดมุ่งหมาย ข้อที่ 1 - 3

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

การที่ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ น่าจะเป็นเพราะสภาพสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ย่อมส่งผลทำให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ทักษะและค่านิยมเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยเช่นกัน การยอมรับความคิดเห็นและความสามารถของเพศชายและเพศหญิงมีเท่าเทียมกันมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นด้านการทำงาน การเป็นผู้นำ นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางด้านข่าวสารข้อมูล ให้โอกาสความเสมอภาคทางด้านการศึกษาให้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้น ฉะนั้นเพศจึงไม่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศต่างกัน

1.2 จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ สูงกว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด เคยผ่านการเรียนการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดหรือทักษะในการค้นคว้ามาก่อนการศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือในระดับปริญญาตรีมาก่อน จึงส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และเข้าถึงสารสนเทศสูงกว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ดังที่ ฮาเดสตี, ลอฟริช และแมนนอน (Hardesty, Lovrich and Mannon, 1979 : 38 - 45) ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่เคยเรียนการใช้ห้องสมุดยังคงมีทักษะในการใช้ห้องสมุดสูงกว่าพวกที่ไม่เคยเรียน เพราะการได้เรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ย่อมทำให้เกิดการพัฒนาทักษะในการใช้ห้องสมุดเพิ่มขึ้น

1.3 จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพแตกต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารสนเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

การที่ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ น่าจะเป็นเพราะนักศึกษา
กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เคยมีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมาแล้ว ซึ่งเมื่อเทียบดู
จากคำร้อยละตามสถานภาพด้านประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด พบว่า มีนักศึกษา
กลุ่มตัวอย่างที่เคยผ่านการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีถึงร้อยละ 71 และนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง
ที่ไม่เคยผ่านการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีเพียงร้อยละ 29 เท่านั้น ซึ่งจากผลดังกล่าว แสดง
ให้เห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้วทุก ๆ อาชีพเคยผ่านการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมาแล้วทั้งนั้น ฉะนั้น
อาชีพจึงไม่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้สารนิเทศต่างกัน

ส่วนคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศ พบว่า นักศึกษา
กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพรับราชการมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึง
สารนิเทศสูงกว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และประกอบอาชีพ
เป็นลูกจ้างธุรกิจเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การที่ปรากฏผลเช่นนี้ อาจเป็น
เพราะว่าหน่วยงานของทางราชการโดยมากมักจะมีห้องสมุด จึงทำให้ข้าราชการมีโอกาสได้ใช้
ห้องสมุดของหน่วยงานในการแสวงหาความรู้อยู่บ่อย ๆ นอกจากนี้ลักษณะงาน เช่น งานของอาชีพครู
นักวิชาการ ฯลฯ มักทำให้ข้าราชการมีทักษะพิเศษในการเข้าถึงสารนิเทศมากกว่า ซึ่งจากเหตุผล
ดังกล่าวย่อมส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพรับราชการมีทักษะในการเข้าถึงสารนิเทศได้สูงกว่านักศึกษา
กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างธุรกิจเอกชน
กล่าวคือทั้งสองอาชีพนี้มักทำงานเจาะจงเฉพาะด้าน ซึ่งทำให้ไม่ค่อยมีทักษะในการเข้าถึงสารนิเทศ
 อีกทั้งยังมีชั่วโมงการทำงานในแต่ละวันและแต่ละสัปดาห์มากกว่าผู้ประกอบอาชีพรับราชการ

1.4 จากผลการศึกษานพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับ
บัณฑิตศึกษาแตกต่างกัน มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศ
ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

การที่ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ น่าจะเป็นเพราะ นักศึกษา
กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสและมีประสบการณ์ได้เรียนรู้วิชาการใช้ห้องสมุดทดแทนกันหรืออีกนัยหนึ่ง
การศึกษาในระดับปริญญาตรีในหลาย ๆ สาขาวิชา ถูกบังคับให้เรียนวิชา บรรณ 101 เหมือน ๆ
กัน จึงทำให้นักศึกษามีพื้นฐานในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศพอ ๆ กัน ฉะนั้นสาขาวิชาที่

ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจึงไม่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศต่างกัน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศตามจุดมุ่งหมายข้อที่ 4 - 5

จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศสูงและต่ำ มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้และการเข้าถึงแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับของปัญหาและอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์สูงมีปัญหาและอุปสรรคด้านความรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศมากกว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ต่ำในด้านต่อไปนี้

1) **ด้านห้องสมุดของมหาวิทยาลัย** พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการในเรื่องความรู้ความชำนาญในการตอบคำถามและช่วยค้นคว้าในสาขาที่นักศึกษาต้องการใช้ ความรวดเร็วในการให้บริการ เวลาเปิดให้บริการของห้องสมุด ปริมาณเอกสารและสิ่งพิมพ์ในสาขาวิชาที่ศึกษา และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบริการที่มี

การที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์สูงย่อมมีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศได้ตรงเป้าหมายที่ต้องการได้มากกว่า จึงใช้เอกสารในปริมาณมากกว่า อีกทั้งยังมีความต้องการให้ผู้ให้บริการให้ความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการให้ตรงประเด็นและตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้ และมีความต้องการที่จะทราบว่าห้องสมุดของสถาบันที่ศึกษามีบริการใดที่จะช่วยนักศึกษาเข้าถึงสารสนเทศได้ง่ายที่สุด จึงส่งผลให้นักศึกษาใช้เอกสารและเวลาในการค้นคว้ามามากตามลำดับ

2) **ด้านการค้นหาสารสนเทศจากภายนอกสถาบัน** พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับความสามารถในการแนะนำแหล่งค้นคว้าของผู้ให้บริการ ความรู้ความชำนาญของผู้ให้บริการในการค้นหาข้อมูล ความรวดเร็วในการให้บริการ การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับบริการที่มี ความสะดวกในการค้นหาเอกสารสำหรับบุคคลภายนอก ความสะดวกในการใช้เครื่องมือช่วยค้นสมัยใหม่ และค่าใช้จ่ายในการให้บริการ

การที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์สูงมีความต้องการให้ผู้ให้บริการแนะนำแหล่งค้นคว้าให้ เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลในสิ่งที่ต้องการอย่างรวดเร็วและถูกต้อง นอกจากนี้ต้องการทราบเกี่ยวกับบริการที่จัดให้ เพื่อจะได้เลือกใช้บริการที่นอกเหนือจากสถาบันที่ตนศึกษาอยู่ โดยให้ได้รับความเสมอภาคในการไปขอใช้บริการจากแหล่งสารสนเทศภายนอกสถาบัน และสามารถใช้บริการที่มีได้ทุก ๆ อย่างถึงแม้ว่าจะคิดค่าบริการก็ตาม

3) **ด้านส่วนตัวนักศึกษา** พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับเวลาสำหรับใช้ในการค้นคว้าภาษาอังกฤษ ความรู้ในการค้นคว้า ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือช่วยค้นต่าง ๆ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ตามลำดับ

การที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์สูงนั้น เมื่อต้องการข้อมูลที่ตรงกับความต้องการมากเท่าไร ทำให้ต้องใช้เวลาในการค้นคว้ามากตามลำดับ นอกจากนี้ความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ รวมไปถึงจนถึงเครื่องมือชี้แนะและช่วยค้นต่าง ๆ ยังมีความรู้ไม่เพียงพอ ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันมีเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ถูกนำเข้ามาใช้เพื่อให้ความสะดวกในการค้นหาและเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศได้มากขึ้น

จากสิ่งดังกล่าว นับว่าเป็นความแตกต่างจากนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ต่ำ เพราะนักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ต่ำเข้าใช้ห้องสมุดและแหล่งสารสนเทศน้อย จึงไม่มีความต้องการที่จะได้ข้อสนเทศที่นอกเหนือขอบเขตที่ต้องการ การที่มีการชี้แนะแนวทางให้บ้างจากผู้ให้บริการก็นับว่าเป็นการเพียงพอสำหรับนักศึกษากลุ่มนี้แล้ว

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องใช้เครื่องมือและสื่อใหม่ ๆ ประกอบการค้นคว้า ซึ่งสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ นี้ไม่เป็นที่รู้จักของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างมากนัก ดังนั้น จึงถือเป็นเป้าหมายอย่างหนึ่งของห้องสมุดและสถาบันการศึกษา ควรเห็นความสำคัญ ควรปรับปรุงและนำไปใช้ ดังนี้

1. ควรจัดโปรแกรมการให้การศึกษาในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยให้บรรยายแทรกเป็นส่วนหนึ่งของวิชาวิจัย หรือในรายวิชาที่มีความสัมพันธ์กัน

เพื่อให้ศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีโอกาสได้เรียนรู้ถึงเครื่องมือในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ

2. ควรจัดวางเนื้อหาที่ให้ความรู้กับนักศึกษาในหัวข้อต่าง ๆ คือ แหล่งบริการสารสนเทศ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูล หนังสืออ้างอิง การแนะนำเกี่ยวกับระบบการจัดหมู่ บัตรรายการและ ส่วนประกอบ วารสารและบรรณานุกรม คู่มือช่วยค้นทางบรรณานุกรม และทรัพยากรห้องสมุด ประเภทอื่น ๆ เช่นสิ่งพิมพ์รัฐบาล ฯลฯ นอกจากนี้ยังรวมถึงเทคนิคการค้นหาและค้นคืนข้อมูลด้วย เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษามีโอกาสได้เรียนรู้ และได้รับการฝึกฝนให้มีความสะดวกในการใช้และเข้าถึงสารสนเทศได้ทั้งภายในและภายนอกสถาบันการศึกษา และให้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน
3. ควรจัดให้มีบริการช่วยเหลือในการค้นคว้าภายในห้องสมุดของสถาบันให้มากขึ้น เพื่อให้ศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการ ได้ตรงประเด็นที่ต้องการมากที่สุด
4. ควรจัดให้มีการอบรม สัมมนาแก่บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ของห้องสมุด ให้มีความรอบรู้ถึงแหล่งค้นคว้าและให้สามารถเข้าถึงข้อมูลด้วยสื่อชนิดใหม่ ๆ เพื่อชี้แนะแนวทางแก่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
5. ควรจัดให้มีบริการการสืบค้นสารสนเทศด้วยสื่อชนิดใหม่ ๆ ภายในห้องสมุดของสถาบัน เช่น บริการสืบค้นสารสนเทศจากฐานข้อมูล บริการออนไลน์ ฯลฯ เพื่อให้ศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้รับข้อมูลที่ต้องการด้วยความรวดเร็ว และทันสมัยมากที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

นอกจากที่บ่งชี้ในการวิจัยนี้แล้ว น่าจะมีการศึกษาในระดับลึกลงไปอีกชั้นหนึ่งว่า เนื้อหาความรู้ด้านการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วยหัวข้ออะไรบ้าง โดยใช้วิธีบ่งชี้แตกต่างไปจากการวิจัยนี้ ซึ่งอาศัยคณาจารย์เป็นผู้กำหนด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จารุพร สัทธาธิก. ปัญหาการใช้หนังสือและวัสดุในห้องสมุดเพื่อการวิจัยในประเทศไทย.
วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2525. อัดสำเนา.
- ชวาล แพร่ตกุล. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.
- ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. เอกสารคำสอนวิชา บรรณ 436 วิธีสอนการใช้ห้องสมุด.
กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน, 2526.
- นิริมา สังคะ. การศึกษาการใช้ห้องสมุดและความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในการใช้
ห้องสมุดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- ประจักษ์ เด็ดแก้ว. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในการใช้ห้องสมุดกับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
ปีการศึกษา 2514. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.
- เพ็ญศรี กิวยสุวรรณ. "การพัฒนาผู้ใช้," ใน มาตรฐานเพื่อการพัฒนาบริการห้องสมุด.
บรรณาธิการโดย แม้นมาส ชวลิต. หน้า 115-139. กรุงเทพฯ : สมาคม
ห้องสมุดแห่งประเทศไทย, 2529.
- ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน. "บริการโลหักคณศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา,"
วิทยบริการ. 4 : 19-25; กันยายน 2525.
- ไพลิน ไชยเสนาะ. ปัญหาการใช้หนังสือและวัสดุห้องสมุดประกอบการวิจัยวิชาการศึกษา
ในประเทศไทย ระหว่างปีการศึกษา 2510 - 2515. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517. อัดสำเนา.
- มหาวิทยาลัย, ทบวง. "แผนการศึกษาแห่งชาติ," อุดมศึกษา. 8 : 10; มีนาคม 2520.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ศึกษาวร, 2528.

วิชัย จันทรเทพา. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษา.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

ศักดิ์ชัย สภาคง. การใช้แหล่งสารนิเทศในการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปริญญาโท กค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533.

ถ่ายเอกสาร.

สุพัตรา ไชยศิริ. การสอนวิธีใช้ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา

อำพร ธารารัตนสกุล. การวิเคราะห์คู่มือการใช้ห้องสมุดของห้องสมุดมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์

อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. ถ่ายเอกสาร.

Best, John W. Research in Education. 2 nd ed. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice Hall, 1970.

Brevik, Patricia Senn. "Effects of Library Based Instruction in the Academic Success of Disadvantaged College Freshman," Dissertation Abstracts International. 36 : 385A, August, 1975.

Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3 rd ed. New York : Harper & Row, 1970.

Currie, Margaret, Elaine Goettler and Sandra McCaskill. "Evaluating the Relationship Between Library Skills and Library Instruction," Canadian Library Journal. 39 : 35-39; February, 1982.

Dreifuss, Richard. "Library Instruction and Graduate Students," RQ. 21(2) : 121-123; Winter, 1981.

Fan, Chung-Teh. Item Analysis Table Educational Testing Service. Princeton, N.J. : Educational Testing Service, 1952.

Hardesty, Larry Nicholas, P. Lovrich and James Mannon. "Evaluating Library-Use Instruction," College & Research Libraries. 40 : 309-317; July, 1979.

- Hardesty, Larry Nicholas, P. Lovrich and James Mannon. "Library-Use Instruction : Assessment of the Long-Term Effects," College & Research Libraries. 43 : 38-46; January, 1982.
- Horton, Weldon Joe. "Relationship of Library Skills to the Use of the Library by Freshman Community College Students," Dissertation Abstracts International. 40 : 3600-A, January, 1980.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 607 - 610; Autumn, 1970.
- King, David N. and John C. Ory. "Effects of Library Instruction on Student Research : A Case Study. " College & Research Libraries. 4 : 31-41; January, 1981.
- Madland, Denise. "Library Instruction for Graduate Students." College Teaching. 33(4) : 163-164; Fall, 1986.
- Whittaker, Kenneth. Using Libraries an Informative Guide for Students and General Users. 2nd ed. New York : McGraw-Hill, 1974.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

กรกฎาคม 2533

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

ด้วยข้าพเจ้ากำลังศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้และเข้าถึงสารสนเทศเพื่อประกอบการค้นคว้าของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในฐานะที่ท่านเป็นอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและเคยได้รับการเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามาแล้ว ท่านย่อมมีประสบการณ์ด้านความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่คิดว่าสำคัญในการเลือก การเข้าถึง และการใช้สารสนเทศเพื่อประกอบการค้นคว้าในขณะที่เป็นนักศึกษา

ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ในการตอบแบบสอบถามที่แนบมานี้ตามที่แท้จริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสร้างแบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้ทางห้องสมุดสามารถนำไปเป็นแนวทางปรับปรุงการจัดบริการสารสนเทศให้เกิดประโยชน์กับนักศึกษามากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวธิดาพร นามสุข)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

(ผู้วิจัยจะมารับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองภายในวันที่.....)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษา

ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

.....

นิยามศัพท์

ความรู้ในการใช้สารสนเทศ หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับการเลือกใช้ข้อมูลและสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุและโทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประชุมสัมมนา ฯลฯ จากห้องสมุดและแหล่งบริการสารสนเทศอื่น ๆ ทั้งนี้ไม่รวมแหล่งความรู้ซึ่งไม่เป็นทางการ เช่น บุคคล เพื่อนร่วมงาน และบริการที่ไม่มีแบบแผน

ความรู้ในการเข้าถึงสารสนเทศ หมายถึง ทักษะเกี่ยวกับวิธีการค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้ และวิธีใช้เครื่องมือสืบค้นที่ห้องสมุดและแหล่งบริการสารสนเทศจัดให้บริการ เช่น บัตรรายการ หนังสืออ้างอิง วรรณวารสาร บทคัดย่อ ฐานข้อมูล เป็นต้น

คำชี้แจงในการตอบ

ในฐานะที่ท่านเป็นอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้สอนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและเคยได้ผ่านการเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามาแล้ว จากประสบการณ์ในการเรียนดังกล่าว ผม vogliaกับการใช้ข่าวสารและแหล่งความรู้ต่างๆ ในปัจจุบันของท่าน ท่านคิดว่านักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีความรู้และความสามารถในการเลือกและเข้าถึงสารสนเทศรูปแบบต่างๆ ในเรื่องใดบ้าง อันจะทำให้ให้นักศึกษาเป็นผู้มีความสามารถในการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจนบรรลุผลสำเร็จอย่างดี

โปรดให้ความเห็นต่อข้อความอธิบายลักษณะความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของนักศึกษา ในการเลือก การเข้าถึง และการใช้สารสนเทศซึ่งผู้วิจัยรวบรวมมานี้โดยขอให้ท่านให้ค่าน้ำหนักแสดงความสำคัญมากหรือน้อยดังต่อไปนี้

คำน้้าหนัก 5 หมายถึง เป็นความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่มีความสำคัญในระดับ มากที่สุด
 คำน้้าหนัก 4 หมายถึง เป็นความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่มีความสำคัญในระดับ มาก
 คำน้้าหนัก 3 หมายถึง เป็นความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่มีความสำคัญในระดับ ปานกลาง
 คำน้้าหนัก 2 หมายถึง เป็นความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่มีความสำคัญในระดับ น้อย
 คำน้้าหนัก 1 หมายถึง เป็นความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่มีความสำคัญในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

รายการความรู้ในการใช้และเข้าถึงสารสนเทศ	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
(0) รู้จักที่ตั้งของห้องสมุด...../.....					
(00) รู้จักที่ตั้งของสถานีโทรทัศน์...../.....					

จากตัวอย่างข้อ (0) แสดงว่าผู้ตอบเห็นว่า การรู้จักที่ตั้งของห้องสมุด ถือเป็นความรู้ที่สำคัญมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันในข้อ (00) แสดงว่าผู้ตอบเห็นว่า การรู้จักที่ตั้งของสถานีโทรทัศน์ มีความสำคัญค่อนข้างน้อย

ต่อไปนี้จะเป็นข้อคำถามให้ท่านพิจารณาว่า ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้และเข้าถึงสารสนเทศในเรื่องใดบ้างที่มีความสำคัญที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคควมีความรู้อย่างเพียงพอ

โปรดตอบทุกข้อ

รายการความรู้ในการใช้และเข้าถึงสารสนเทศ	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
1. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความรู้เกี่ยวกับห้องสมุดและแหล่งบริการสารสนเทศในเรื่อง					
1.1 ที่ตั้งทั้งภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน.....					
1.2 แหล่งบริการสารสนเทศแต่ละประเภท.....					
1.3 ระบบการจัดทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท เช่น การจัดหมู่หนังสือ การจัดเก็บ เป็นต้น.....					
1.4 ขอบเขตของสารนิเทศที่จัดให้บริการของสถาบันแต่ละแห่ง.....					
1.5 การจัดบริการวิชาการในสาขาที่นักศึกษาสนใจ เช่น การรวบรวมบรรณานุกรม บริการข่าวสารทันสมัย เป็นต้น.....					
1.6 การบริการสารนิเทศลักษณะพิเศษ เช่น สิทธิบัตร เป็นต้น.....					
1.7 ระเบียบในการใช้ ยืม-คืน และค้นคว้า.....					
1.8 การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการให้บริการของบุคลากร.....					
1.9 ชนิดและชื่อฐานข้อมูลที่ให้บริการ.....					
1.10 ชนิดของหนังสืออ้างอิงและประ โยชน์.....					

รายการความรู้ในการใช้และเข้าถึงสารสนเทศ	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
1.11 รายการต่างๆ ทางสถานีบริการข่าวสาร (Bulletin Board Systems) วิทยุและ โทรทัศน์.....					
1.12 อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
2. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีทักษะและความสามารถ ในการเข้าถึงสารสนเทศในเรื่อง					
2.1 วิธีใช้บัตรรายการ.....					
2.2 วิธีใช้บัตรบรรณานุกรมวารสารและหนังสือพิมพ์.....					
2.3 วิธีใช้บรรณานุกรมประเภทตีพิมพ์.....					
2.4 การใช้วารสารสาระสังเขปและบรรณานุกรม บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ ประเภทตีพิมพ์.....					
2.5 การค้นหาวัสดุสารสนเทศอื่นๆ ที่อยู่ในที่เก็บ.....					
2.6 การค้นหาเรื่องจากหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภท.....					
2.7 การใช้อุปกรณ์โสตทัศน เช่น สไลด์ วีดิโอเทป ไมโครฟิช फिल्मสตริป เป็นต้น.....					

รายการความรู้ในการใช้และเข้าถึงสารสนเทศ	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
2.8 การเลือกใช้งานข้อมูลคอมพิวเตอร์.....					
2.9 การค้นคืน (retrieval) ฐานข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้คอมพิวเตอร์.....					
2.10 บริการฐานข้อมูลในที่ต่างๆ ในประเทศไทย.....					
2.11 บริการฐานข้อมูลในที่ต่างๆ ในต่างประเทศ.....					
2.12 การขอรับบริการสารสนเทศจากแหล่งภายนอก สถาบันทั้งภายในและภายนอกประเทศ.....					
2.13 วิธีใช้งานข้อมูลแต่ละฐานในสาขาวิชาที่นักศึกษา เกี่ยวข้อง.....					
2.14 ความหมายของรายการต่างๆ ในฐานข้อมูล.....					
2.15 อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
.....					
.....					
.....					
.....					
3. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเกี่ยวกับสารสนเทศในเรื่อง					
3.1 การจัดลำดับความสำคัญของสารนิเทศที่ได้จาก แหล่งต่างๆ ในด้านความถูกต้องและน่าเชื่อถือ.....					

รายการความรู้ในการใช้และเข้าถึงสารสนเทศ	ระดับความสำคัญ				
	5	4	3	2	1
3.2 การจดบันทึกข้อความที่ได้จากการอ่าน หรือ ค้นคว้าอย่างถูกต้อง.....					
3.3 การสรุปย่อเนื้อหาที่ได้อ่าน.....					
3.4 การรวบรวมบรรณานุกรมชั่วคราว.....					
3.5 การเขียนรายละเอียดทางบรรณานุกรมได้ถูกต้อง.....					
3.6 คัดพท์สำคัญๆ ซึ่งให้อยู่ในวงการสารนิเทศ.....					
3.7 อื่นๆ (โปรดระบุ).....					
.....					
.....					
.....					
.....					

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาใช้เวลา

แสดงค่าเฉลี่ยของข้อคำถามแต่ละข้อ

ข้อ			ข้อ		
		ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)			ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
1.	1.1	4.23		2.6	4.20
	1.2	4.23		2.7	3.60
	1.3	3.53		2.8	4.10
	1.4	3.80		2.9	4.10
	1.5	4.23		2.10	3.91
	1.6	3.30		2.11	3.43
	1.7	3.90		2.12	3.71
	1.8	3.31		2.13	4.00
	1.9	3.77		2.14	3.95
	1.10	4.20	3.	3.1	4.30
	1.11	3.33		3.2	4.40
2.	2.1	4.60		3.3	4.33
	2.2	4.41		3.4	4.00
	2.3	4.30		3.5	4.00
	2.4	4.32		3.6	3.80
	2.5	3.70			

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามและแบบทดสอบสำหรับนักศึกษา

ธันวาคม 2533

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและทำแบบทดสอบ

เรียน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ด้วยข้าพเจ้ากำลังศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อเรียบเรียงวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการใช้และเข้าถึงสารนิเทศตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการใช้และเข้าถึงสารนิเทศเพื่อประกอบการค้นคว้าของนักศึกษาในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อห้องสมุด สามารถนำไปเป็นแนวทางปรับปรุงการจัดบริการสารนิเทศให้เกิดประโยชน์กับนักศึกษามากยิ่งขึ้น อันจะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะในการเลือก การเข้าถึงและการใช้สารนิเทศเพื่อประกอบการค้นคว้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ แบบสอบถามและแบบทดสอบต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งของการรวบรวมข้อมูลที่จะเป็นสำหรับการวิจัยครั้งนี้

จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และทำแบบทดสอบให้ดีที่สุด คำตอบของท่านจะมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ จึงขอความกรุณาให้ท่านส่งข้อมูลชุดนี้คืนแก่ผู้แจกแบบสอบถามนี้ให้ท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวธิดาพร นามสุข)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามและแบบทดสอบเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษา
ระดับบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

คำชี้แจง

ลักษณะของชุดคำถามทั้งหมด แบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้และ
ในการเข้าถึงสารนิเทศ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการใช้และเข้าถึงสารนิเทศ

โปรดตอบทุกข้อ

เพราะข้อมูลจากความคิดเห็นของท่าน
มีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับงานวิจัยครั้งนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน [] ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน
หรือกรอกข้อความในช่องว่างแล้วแต่กรณี

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. ท่านเคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด หรือวิชาที่มีเนื้อหาคล้าย ๆ กันนี้หรือไม่

[] เคยเรียน

[] ไม่เคยเรียน (ถ้าเลือกข้อนี้โปรดข้ามไปตอบข้อ 4)

3. ท่านเคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมานานแล้วเท่าไร

[] เกินกว่า 5 ปี

[] ไม่เกิน 5 ปี

4. สาขาวิชาเอกของท่านในระดับบัณฑิตศึกษา คือ

[] บริหารธุรกิจ

[] นิติศาสตร์

[] เศรษฐศาสตร์

[] นิเทศศาสตร์ธุรกิจ

5. อาชีพของท่าน

[] รับราชการ

[] เป็นลูกจ้างธุรกิจเอกชน

[] เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ

[] ประกอบอาชีพอิสระ

[] ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ

[] อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 แบบทดสอบ

คำชี้แจง

1. โปรดตอบแบบทดสอบในกระดาษคำตอบที่แนบมาให้เท่านั้น
2. โปรดอย่าขีดเขียนทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ ตอนที่ 2 นี้
3. โปรดทำแบบทดสอบทุกข้อ และคืนแบบทดสอบพร้อมกระดาษคำตอบเมื่อทำเสร็จ
4. การตอบให้กากบาท (x) หรือทำเครื่องหมายถูก (✓) กับข้อ ก ข ค หรือ ง ที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

แบบทดสอบนี้มีข้อคำถามทั้งหมด 48 ข้อและให้เวลาทำ 50 นาที

ในข้อ 1-3 นี้ เป็นแบบทดสอบความรู้เรื่องการใช้และการเข้าถึงสารนิเทศ
ภายในมหาวิทยาลัยที่ท่านกำลังศึกษาอยู่

1. วัสดุที่นักศึกษาขอยืมออกนอกห้องสมุดได้ คือข้อใด
 - ก. फिल्मสตริป ภาพนิ่ง ไมโครฟิล์ม
 - ข. วิดีทัศน์ แถบบันทึกเสียง ภาพนิ่ง
 - ค. หนังสืออ้างอิง สิ่งพิมพ์รัฐบาล วิดีทัศน์
 - ง. หนังสือตำรา วิดีทัศน์ แถบบันทึกเสียง

2. เมื่อท่านมีปัญหาในการค้นหาข้อมูลในห้องสมุดและศูนย์สนเทศ ควรปรึกษากับแผนกบริการใด
 - ก. แผนกบริการโสตทัศนบริการ
 - ข. แผนกบริการยืมคืนหนังสือ
 - ค. แผนกบริการวารสาร
 - ง. แผนกบริการสนเทศ

3. ถ้าต้องการใช้หนังสือที่มีผู้อื่นยืมไปแล้วจากห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ท่านควรทำอย่างไร เพื่อให้ได้หนังสือตามต้องการอย่างแน่นอน
 - ก. ขอให้เรียกคืน
 - ข. ขอให้ห้องสมุดจัดซื้อเพิ่มเติม
 - ค. สั่งจองโดยกรอกแบบฟอร์มการจอง
 - ง. รอจนกว่าห้องสมุดได้รับหนังสือคืน

ในข้อ 4-48 นี้ เป็นแบบทดสอบเกี่ยวกับความรู้ทั่ว ๆ ไปในการใช้และในการเข้าถึงสารสนเทศ

4. ข้อใดต่อไปนี้ เป็นแหล่งที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ในประเทศไทยที่เป็นปัจจุบันที่สุด ซึ่งสามารถเข้าถึงโดยระบบอิเล็กทรอนิกส์
 - ก. ฐานข้อมูลออนไลน์ธนาคารพาณิชย์ทุกแห่ง
 - ข. ฝ่ายข่าวประจำวันของสถานวิทยุทั่วไป
 - ค. ฝ่ายข่าวการซื้อขายหลักทรัพย์ของสถานีโทรทัศน์
 - ง. บริการทางสถานีบริการข่าวสารของธนาคารกรุงเทพ จำกัด

5. ฐานข้อมูลใด ที่ให้ข้อมูลด้านบรรณานุกรมและสาระสังเขปของวิทยานิพนธ์สาขาสังคมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาและแคนาดา
 - ก. Biblio File
 - ข. BIP (Book In Print)
 - ค. DAO (Dissertation Abstracts Ondisc)
 - ง. ERIC (The Educational Resources Information Center)

6. ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศใดที่ ไม่มีบริการค้นหาข้อมูลวิทยานิพนธ์ ในสาขาสังคมศาสตร์ จากฐานข้อมูล ซีดี-รอม (CD-ROM)
 - ก. หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง
 - ข. สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ค. หอสมุดและศูนย์สนเทศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 - ง. สำนักบรรณสาร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

7. บรรณานุกรมและสาระสังเขปวิทยานิพนธ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2532 สามารถค้นหาได้จากข้อใด
 - ก. บัตรรายการของสถาบันวิทยบริการ
 - ข. รวมบทคัดย่อ และฐานข้อมูล THES
 - ค. วารสารรวมผลงานวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ง. รวมบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. ข้อต่อไปนี้เป็น บริษัทใดที่มีให้บริการและจำหน่ายฐานข้อมูลวารสารภาษาต่างประเทศ
 - ก. SDC Search Service
 - ข. DIALOG Information Services
 - ค. Bibliographic Retrieval Services
 - ง. A.R. Information and Publication
9. เครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับสำรวจและรวบรวมบรรณานุกรมชั่วคราว เพื่อทำภาคินพนธ์ คือ
 - ก. อาจารย์ผู้มอบหมายงาน
 - ข. ดรรชนี และสาระสังเขป
 - ค. หนังสืออ้างอิง และตำรา
 - ง. บรรณารักษ์ห้องสมุด
10. ประเภทหนังสือที่ใช้ค้นหาคำตอบ หรือข้อเท็จจริงเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้โดยไม่ต้องอ่านทั้งเล่ม เรียกว่าอะไร
 - ก. หนังสืออ้างอิง
 - ข. บรรณานุกรม
 - ค. หนังสือรวมเรื่อง
 - ง. หนังสืออักษรานุกรม

11. หนังสือที่ให้คำตอบเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญในรอบปี สถิติและปฏิทิน คือข้อใด
 - ก. หนังสือคู่มือ
 - ข. หนังสือออลมาแนค
 - ค. หนังสือสารานุกรม
 - ง. หนังสืออักษรานุกรม

12. ความหมายและคำอธิบายโดยสังเขปของคำว่า "auction" หาได้จากหนังสือเล่มใด
 - ก. ศัพท์พาณิชย์อังกฤษ - ไทย
 - ข. พจนานุกรมศัพท์เศรษฐศาสตร์การธนาคารและธุรกิจ
 - ค. The New Model English-Thai Dictionary
 - ง. A Dictionary of Management Terms

13. นโยบายและข้อตกลงทางการค้าของประเทศต่าง ๆ สามารถค้นหาได้จากที่ใด
 - ก. กรมพาณิชย์สัมพันธ์
 - ข. หอเอกสารประเทศไทย
 - ค. สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - ง. ข้อมูลธุรกิจหลักทรัพย์ ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

14. รายละเอียดของบริษัทประกอบธุรกิจโฆษณาในประเทศไทย ค้นได้จากเล่มใด
 - ก. Advertising
 - ข. Tact Awards
 - ค. The Advertising Book
 - ง. The Thai Advertising Industry Guide

15. ดรรชนีวารสารเล่มใดให้ข้อมูลเกี่ยวกับบทความวารสารและหนังสือพิมพ์ด้านธุรกิจ
ในต่างประเทศ

- ก. The Business Index
- ข. Business Abstracts
- ค. Business Periodicals Index
- ง. Readers' Guide to Periodical Literature

16. ข้อมูลสิ่ง چاپในการขายสินค้าแต่ละประเภทของบริษัทชั้นนำในประเทศ ค้นได้จากหนังสือชื่อใด

- ก. Siam Directory
- ข. Thai Industrial Directory
- ค. Encyclopedia of Associations
- ง. Million Bath Business Information Thailand

17. รายละเอียดของสถาบันการศึกษาในสหรัฐอเมริกาหาได้จากหนังสือชื่อใด

- ก. School Catalogs
- ข. Statesman's Yearbook
- ค. The College Blue Book
- ง. The Reader's Encyclopedia

18. ชื่อเป็นภาษาอังกฤษของ "ทบวงมหาวิทยาลัย" พร้อมหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ดำรงตำแหน่ง
สำคัญ ๆ ในทบวงมหาวิทยาลัย ค้นได้จากเอกสารใด

- ก. สยามอลมานแนค
- ข. ใครเป็นใครในประเทศไทย
- ค. สารานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
- ง. นามสงเคราะห์ส่วนราชการไทย

19. บทความแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ เช่น พนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตประท้วง
เรื่องการขอเพิ่มอัตราเงินเดือน จะปรากฏในเอกสารใด

- ก. ข่าวพิเศษ
- ข. แรงงานสัมพันธ์
- ค. มติชนสุดสัปดาห์
- ง. จุลสารการไฟฟ้าฝ่ายผลิต

20. ข้อใดต่อไปนี้ ไม่จัด เป็นการให้บริการเผยแพร่ข้อสนเทศใหม่ ๆ

- ก. Current Content
- ข. Bibliographical Service
- ค. Current Awareness Services
- ง. Selective Dissemination of Information Service

21. คำว่า "ศูนย์สารนิเทศ" หรือ "ศูนย์สนเทศ" มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. ศูนย์ทำหน้าที่จัดหา จัดเก็บสารนิเทศ
- ข. ศูนย์ทำหน้าที่ให้บริการข่าวสารทางวิชาการ
- ค. ศูนย์ทำหน้าที่จัดหา จัดเก็บและให้บริการสารนิเทศเฉพาะสาขาวิชา
- ง. ศูนย์ทำหน้าที่จัดหา จัดเก็บ และให้บริการสารนิเทศในหลาย ๆ สาขาวิชา

22. "ซีดี-รอม" ที่ให้บริการในห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศมีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. สื่อสำหรับบันทึกข้อมูลทางบรรณานุกรม หรือบัตรรายการเท่านั้น
- ข. สื่อบันทึกข้อมูลซึ่งสามารถเก็บข้อมูลทั้งหมดในห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ
- ค. สื่อบันทึกข้อมูล ซึ่งมีฐานข้อมูลสำหรับอำนวยความสะดวกในการค้นคืนสารนิเทศ
- ง. สื่อบันทึกข้อมูลสารนิเทศ สำหรับให้ห้องสมุดหรือศูนย์สารนิเทศบันทึกข้อมูลที่
ต้องการ

23. "ไดอะล็อก" (DIALOG) ที่ให้บริการในห้องสมุดมหาวิทยาลัยบางแห่ง หมายถึงข้อใด
- ชื่อฐานข้อมูล
 - ชื่อระบบคอมพิวเตอร์
 - ชื่อธุรกิจบริการฐานข้อมูลจากยุโรป
 - ชื่อธุรกิจบริการฐานข้อมูลจากสหรัฐอเมริกา
24. เทเลเท็กซ์ (Teletext) ที่สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 5 นำมาบริการให้ข้อมูลเรื่องใด
- ข้อมูลสาระสังเขปทางการศึกษา
 - ข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับตลาดหุ้น
 - ข้อมูลทั่วไปเฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น
 - ข้อมูลด้านธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าเข้าและสินค้าออกของไทย
25. วารสารคำพิพากษาศึกษา เสนอเรื่องราวในลักษณะใด?
- คำพิพากษาคดีอาญาโดยย่อ
 - คำพิพากษาคดีแพ่งโดยย่อ
 - ข่าวคดีแพ่งและคดีอาญาโดยย่อ
 - คำพิพากษาคดีแพ่งและคดีอาญาโดยย่อ
26. รายละเอียดของ ปร.42 ค้นได้จากส่วนใดในราชกิจจานุเบกษา
- แผนกทั่วไป
 - แผนกกฎหมาย
 - แผนกราชกิจจา
 - แผนกพระราชบัญญัติ

27. ข้อใดระบุถึงประโยชน์ของ "ฐานข้อมูล" ได้ดีที่สุด
- ก. เสริมขีดความสามารถของคอมพิวเตอร์
 - ข. รวบรวมความรู้ทุกชนิดไว้ในที่เดียวกัน
 - ค. ใช้งานได้ง่ายและรวดเร็วกว่าแหล่งความรู้รูปแบบอื่น ๆ
 - ง. ค้นหาความรู้หรือข้อมูลเฉพาะเรื่อง ได้อย่างรวดเร็วด้วยคอมพิวเตอร์
28. ในการขอค้นหาฐานข้อมูลออนไลน์ ต้องให้รายละเอียดกับผู้ค้นตามข้อใด
- ก. การจัดพิมพ์ และปีที่จัดพิมพ์
 - ข. ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่องที่ต้องการค้น
 - ค. คำค้นที่สำคัญ และคำที่มีความหมายหรือเกี่ยวข้องกัน
 - ง. เลขประจำหนังสือสากล และภาษาของเอกสารที่ต้องการค้น
29. เมื่อรวบรวมบรรณานุกรมชั่วคราวเพื่อทำภาคินณฑ์ได้เพียงพอแล้ว ควรปฏิบัติตามข้อใด
- ก. อ่านบทความอย่างละเอียด
 - ข. ถ่ายเอกสารสารบัญรายชื่อบทในสิ่งพิมพ์นั้น ๆ
 - ค. ถ่ายเอกสารเฉพาะเรื่องที่มีคำค้นตรงกับเรื่องที่ต้องการเท่านั้น
 - ง. อ่านเพื่อสำรวจเนื้อเรื่อง พร้อมกับจดบันทึกรายการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
30. วิธีจัดบันทึกข้อมูลที่ค้นคว้าได้ ควรทำอย่างไร
- ก. จดรายละเอียดของบรรณานุกรม
 - ข. บันทึกไว้เฉพาะใจความย่อเท่านั้น
 - ค. เลือกถ่ายเอกสารตามหัวข้อเรื่องที่ต้องการ
 - ง. บันทึกหัวข้อเรื่อง ข้อมูลบรรณานุกรมและใจความสำคัญ

31. ท่านต้องการใช้หนังสือชื่อ "หลักและวิธีดำเนินงานวิจัย" ข้อมูลที่ช่วยให้ท่านหยิบหนังสือจากชั้นหนังสือได้ถูกต้องคือข้อใด
- ผู้แต่งหนังสือ
 - ชื่อเรื่องหนังสือ
 - หัวเรื่องหนังสือ
 - เลขเรียกหนังสือ
32. อยากทราบว่าหนังสือเกี่ยวกับ "การจัดทำบัญชีการขายเฉพาะอย่าง" หาได้จากบัตรรายการประเภทใด
- บัตรผู้แต่ง
 - บัตรชื่อเรื่อง
 - บัตรหัวเรื่อง
 - บัตรแจ้งหมู่หนังสือ
33. หนังสือที่เขียนโดย พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ค้นได้จากบัตรผู้แต่งในข้อใด
- อักษร พ ช่วงคำว่า พ - พัน
 - อักษร พ ช่วงคำว่า พล - พล
 - อักษร พ ช่วงคำว่า ชนะ - ชัย
 - อักษร พ ช่วงคำว่า เขา - ไช
34. ต้องการทราบชื่อผู้แต่งหนังสือชื่อ "หลักการประกันภัย" ต้องค้นจากบัตรรายการข้อใด
- บัตรชื่อเรื่อง "ประกันภัย"
 - บัตรหัวเรื่อง "การประกัน"
 - บัตรหัวเรื่อง "หลักการประกันภัย"
 - บัตรชื่อเรื่อง "หลักการประกันภัย"

35. ข้อใดเรียงลำดับบัตรรายการชื่อผู้แต่งข้างล่างนี้ถูกต้อง.

- (1) บรรจบ . พันธุเมธา
- (2) เญจพร คลังเมือง
- (3) บรรเจิด เฉลิมนโยธิน
- (4) ภัฏฐิติ สุชีวะ

ก. 2 4 1 3

ข. 1 3 2 4

ค. 1 3 4 2

ง. 4 2 3 1

36. ข้อใดเรียงลำดับบัตรรายการชื่อเรื่องข้างล่างนี้ถูกต้อง.

- (1) The mountain
- (2) 200 years of Australian painting
- (3) Common sense in law
- (4) A functional language examination

ก. 4 3 2 1

ข. 2 4 3 1

ค. 4 2 3 1

ง. 3 4 1 2

37. ชื่อจริงของนามแฝง "เสฐียรโกเศศ" มาได้จากบัตรรายการชนิดใด

- ก. บัตรโยง
- ข. บัตรผู้แต่ง
- ค. บัตรชื่อเรื่อง
- ง. บัตรแจ้งหมู่หนังสือ

ข้อ 38-40

คำชี้แจง อ่านข้อความในบัตรรายการต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 38-40

659.2 Cutlip, Scoot M.

C989e Effective public relations / by Scott M. Cutlip
and H. Center.-- 3rd ed.-- Englewood Cliffs, NJ :
Prentice-Hall, 1988.

521 p.

ISBN 0-330-30230-2

1. PUBLIC RELATIONS. I. Center, Allen H.,
jt. auth. II. Title.

38. หนังสือเล่มนี้เกี่ยวกับเรื่อง

ก. 1

ข. 2

ค. 3

ง. 4

39. ข้อความใดเหมาะสำหรับใช้ค้นหาว่าห้องสมุดมีหนังสือเรื่องอันที่คล้ายกับหนังสือเรื่องนี้หรือไม่

ก. Relations

ข. PUBLIC RELATIONS

ค. EFFECTIVE RELATIONS

ง. Effective public relations

40. หนังสือเล่มนี้มีผู้แต่งกี่คน

ก. 1

ข. 2

ค. 3

ง. 4

POLITTICS, Corruption in
Poland

Workers vs. the fat cats. A. Deming and P. Martin.

il. Newsweek 97:47 F 16 '81

Thailand

High price of freedom (Western visistors inprisoned
 under heroin drug laws in city of Chiangmai)

D. Maltland. il. Macleans 94:12-13+ Mr 16 '81

POLITICS and business. See business-Political aspects

POLK, P.H.

Two worlds in sharp focus. M. Childress. il. Sounth

Liv 16:130-2 Fe '81

POLLINATION. See Fertilization in plants

POLLUTION

See also

Acid rain

Air pollution

Radioactive pollution

Living with 214 cans of chemical worms. L. McQuaig.

il. Macleans 94:12+ F 16 '81

Niagara's Quiet crisis. J. Ferguson and Keating.

il. World Press R. 28:57 F '81

Suffer the little children (mental retardetion

survey and possible. links to pollutants) C.

Bruman. il. Macleans 94:23 F 9 '81

POLSTER, Joanne

Arts and crefits movement in America. il. Am Craft

41:78 F/Mr '81

POLVAY, Marina

Poppy seed potpourri. il. Gourmet 41:42-3+ Mr '81

PONTE, Lowell

How artificial light affects your health. Read Diges

118:131-4 F '81

POOLE, Isalah J.

Washington page. il. Black Enterprise 11:27 F '81

POPULATION

Minimum population size for species conservation.

M.L.Shaffer. bibl il. Bio Science 31:131-4 F '81

Population growth and global secuity. s. Mumford

il. Humanist 41:6-25 Ja/F '81

41. มีบทความที่กล่าวถึงเรื่อง Pollution กับบทความ

- ก. 1
- ข. 2
- ค. 3
- ง. 4

42. คำ See also ที่อยู่ใต้คำว่า Pollution มีวัตถุประสงค์ใด

- ก. แนะนำมีเรื่องที่ตรงกว่า
- ข. แนะนำมีเรื่องที่เกี่ยวข้องในหัวข้ออื่น ๆ
- ค. แนะนำอ่านบทความเรื่องอื่น Acid rain
- ง. แนะนำไม่มีบทความเรื่อง Pollution โดยตรง

43. บทความของ Marina Polvay พิมพ์ในวารสารชื่อใด

- ก. Gourmet
- ข. Potpourri
- ค. Poppy seed
- ง. World Press

44. ใครเป็นผู้เขียนบทความเกี่ยวกับเรื่อง การคอร์รัปชันในวงการเมืองในประเทศไทย

- ก. A. Deming and P. Martin
- ข. H. Macleans
- ค. D. Maltland
- ง. E. Silver

ข้อ 45 - 46

คำชี้แจง ใช้ข้อมูลที่ได้จากการค้นคืนสารนิเทศจากฐานข้อมูลตอบคำถามข้อ 45-46

AU: Wayson, -William-W.,; Lasley, -thomas-j.

TI: Climates for Excellence: Schools that Foster Self-Discipline.

PY: 1984

JN: Phi-Delta-Kappan; v65 n6 p419-21 Feb 1984

AB: Five characteristics of schools that effectively teach self-discipline are discussed in this article. These schools do not rely on power or punitive models to enforce discipline but share decision making and maintain a positive school climate. (MD)

45. บทความที่ค้นคืนได้จากฐานข้อมูล ตีพิมพ์ในวารสารชื่อใด

- ก. MD
- ข. Self - Discipline
- ค. Phi - Delta - Kappan
- ง. Climates for Excellence

46. ชื่อบทความคือข้อใด

- ก. Phi - Delta - Kappan
- ข. Five characteristics of schools
- ค. Schools that Foster Self-Discipline
- ง. Climates for Excellence : Schools that Foster Self-Discipline

ข้อ 47-48

คำชี้แจง ให้ข้อมูลที่ได้จากการค้นคืนสารนิเทศจากฐานข้อมูลตอบคำถามข้อ 47-48

Author: OTHMAN, MUSTAFA SAYED

Title: THE EFFECTS OF COMPUTER-ASSISTED INTERACTIVE VIDEO IN TEACHING
TWO-DIMENSIONAL DESIGN TO COLLEGE STUDENTS

school: ILLINOIS STATE UNIVERSITY (0092) Degree: EDD Date: 1987

pp. 77

Source: DAI 48/03A, p.542

Subject: EDUCATION, ART (0273)

Abstract: This study examined the effectiveness of using an experimental unit of learning for the basic elements of design using computer-assisted interactive video as a substitute of conventional methods. ฯลฯ

47. ข้อมูลนี้ ค้นได้จากฐานข้อมูลชื่อใด

- ก. ERIC
- ข. AGRICOLA
- ค. ABSTRACTS
- ง. Dissertation Abstracts Ondisc

48. ข้อมูลเกี่ยวกับ "ศิลปศึกษา" จากฐานข้อมูลเดียวกันนี้สามารถค้นคืนได้ด้วยหัวเรื่องใด

- ก. ART (0273)
- ข. EDUCATION
- ค. ART TEACHING
- ง. ART EDUCATION

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้และเข้าถึงสารสนเทศ

คำชี้แจง ทำเมื่มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้และเข้าถึงสารสนเทศประกอบการศึกษาในระดับชั้นที่
ศึกษามากน้อยเพียงใด โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางคำตอบที่เป็นปัญหา
และอุปสรรคเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ หากทำเมื่มีปัญหาและอุปสรรคนอกเหนือไปจากนี้
โปรดเขียนเพิ่มเติมลงในช่องอื่น ๆ

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
1. <u>ด้านห้องสมุด มหาวิทยาลัยที่ท่านกำลังศึกษาอยู่</u>					
1.1 ปริมาณเอกสารและสิ่งพิมพ์					
ในสาขาวิชาที่ศึกษา _____	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
1.2 การประชาสัมพันธ์ในทราบ					
เกี่ยวกับบริการที่มี _____	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
1.3 เวลาที่เปิดให้บริการ _____	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
1.4 การให้บริการของบรรณารักษ์					
และเจ้าหน้าที่ _____	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
1.5 ความสามารถในการแนะนำ					
แหล่งค้นคว้าของผู้ให้บริการ _____	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
1.6 ความรวดเร็วในการให้บริการ					
ของผู้ให้บริการ _____	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
1.7 ความสะดวกในการค้นหาเอกสาร					
ที่ต้องการ _____	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
1.8 เครื่องมือช่วยค้น เช่น ตั้บตรรายการ					
ดรรรชนี ฯลฯ _____	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
1.9 ความรู้ ความชำนาญของผู้ให้บริการ					
ในการตอบคำถามทั่วไป _____	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
1.10 ความรู้ ความชำนาญของผู้ให้บริการ					
ในการตอบคำถามและช่วยค้นหาเรื่อง					
ในสาขาที่นักศึกษาต้องการใช้ _____	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
1.11 ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ) _____					

2. <u>ด้านการค้นสารนิเทศจากภายนอกสถาบัน</u>					
2.1 การประชาสัมพันธ์ให้ทราบเกี่ยวกับ					
บริการที่มี _____	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
2.2 ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ _____	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
2.3 การอำนวยความสะดวกสำหรับ					
บุคคลภายนอกในการเข้าใช้บริการ _____	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
2.4 ความสามารถในการแนะนำ					
แหล่งค้นคว้าของผู้ให้บริการ _____	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
2.5 ความรวดเร็วในการให้บริการ	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
2.6 ความสะดวกสำหรับบุคคลภายนอก ในการค้นหาเอกสาร	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
2.7 ความรู้ ความชำนาญของผู้ให้บริการ ในด้านการค้นหาข้อมูล	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
2.8 ความสะดวกในการใช้เครื่องมือ ช่วยค้นสมัยใหม่ เช่น ซีดี-รอม บริการออนไลน์ ฯลฯ	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
2.9 ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุ)					

3. ด้านส่วนตัวของนักศึกษา

3.1 เวลาสำหรับค้นคว้า	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
3.2 ความรู้ในการค้นคว้า	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
3.3 ภาษาอังกฤษ	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
3.4 ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]
3.5 ความเข้าใจเกี่ยวกับ เครื่องมือช่วยค้นต่าง ๆ	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับปัญหา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	[5]	[4]	[3]	[2]	[1]

3.6 ปัญหาอื่น ๆ _____

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ท่านกรุณาสละเวลา

คำเฉลยแบบทดสอบ ตอนที่ 2

1. ง	25. ง
2. ข	26. ค
3. ค	27. ง
4. ง	28. ค
5. ค	29. ง
6. ค	30. ง
7. ข	31. ง
8. ง	32. ค
9. ข	33. ค
10. ก	34. ง
11. ข	35. ค
12. ข	36. ง
13. ก	37. ก
14. ก	38. ก
15. ก	39. ข
16. ง	40. ข
17. ค	41. ค
18. ข	42. ข
19. ค	43. ก
20. ข	44. ค
21. ค	45. ค
22. ค	46. ง
23. ง	47. ง
24. ข	48. ข

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวธิดาพร ชื่อสกุล นามสุข

เกิดวันที่ 4 เดือน มีนาคม พุทธศักราช 2502

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 39/212 หมู่ 10 ซอยโชคชัย 4

ถนนลาดพร้าว เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10230

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ประจำ

สถานที่ทำงานปัจจุบัน หอสมุดและศูนย์สนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

110/1 - 4 ถนนประชาชื่น ตำบลทุ่งสองห้อง

อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร 10210

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2519 ประโยคมัธยมศึกษาสายสามัญจากโรงเรียนสตรีสุราษฎร์ธานี

พ.ศ. 2522 ป.กศ.สูง (บรรณารักษศาสตร์) จากวิทยาลัยครูจันทระเกษม

พ.ศ. 2525 ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2533 กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร

ความรู้ในการใช้และการเข้าถึงสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บทคัดย่อ
ของ
จิตาพร นามสุข

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์
กุมภาพันธ์ 2534

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ โดยจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ตำแหน่งงาน และสาขาวิชาที่ศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาและเพื่อเปรียบเทียบปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาตามระดับผลสัมฤทธิ์ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศ ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 - 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 180 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบทดสอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) F-test และ t-test

ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพศชายกับเพศหญิง มีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศไม่แตกต่างกัน
 2. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมากกว่า 5 ปี และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดน้อยกว่า 5 ปี มีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศสูงกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 3. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ประกอบอาชีพรับราชการ ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง ธุรกิจเอกชน ประกอบอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ ประกอบอาชีพอิสระ และยังไม่ได้ประกอบอาชีพ มีผลสัมฤทธิ์ในการใช้สารนิเทศไม่แตกต่างกัน
- นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ประกอบอาชีพรับราชการ ประกอบอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ และประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างธุรกิจเอกชน มีผลสัมฤทธิ์ในการเข้าถึงสารนิเทศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว มีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการเข้าถึงสารนิเทศไม่แตกต่างกัน
4. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ธุรกิจ มีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศไม่แตกต่างกัน

5. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศแตกต่างกัน มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคเป็นรายข้อ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศสูง มีปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศมากกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศต่ำ

INFORMATION UTILIZATION AND INFORMATION ACCESS
KNOWLEDGE OF THE GRADUATE STUDENTS OF
DHURAKIJPUNDET UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

TIDAPORN NARMSOOK

A dissertation submitted in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Library Science
at Srinakharinwirot University

February 1991

The purpose of this study was to find out the achievement on knowledge of information utilization and information access of the graduate students of Dhurakijpundit University with regarding to their sexes, learning experiences in library usage course , and their job positions as well as their major areas in the graduate education. The comparison of problem levels of students with different achievements was also made. The stratified random sample of 180 students selected from the second semester of the academic year 1990 were those who answered to the questionnaires. Statistics employed for data analysis included mean ($\bar{X}$), t-test and F-test.

The study revealed following results :

1. There was no difference in the achievement on knowledge of information utilization and information access between the male and female graduate students.
2. The graduate students who had taken the library usage course for more or less than 5 years showed better achievement on information utilization and information access than those without such experience at 0.05 level of statistical significance.
3. There was no significant difference of the achievement on information utilization and information access among those who worked for government, state enterprises, private business, self-employment and unemployed.

The achievement on information access of those who worked for the government, state enterprises, and private businesses was significantly different at the statistical level of 0.05 but not the case for the rest of other professions.

4. There was also no difference of achievement on information utilization and information access among the graduate students from the faculties of Business Administration, Law, Economics and Business Communication Arts.

5. The graduate students who had different achievements, though not significantly, had problems and obstacles in information utilization and information access. Considering each item, the research showed that the students who received higher scores of achievement on information utilization and information access would face problems and obstacles much more than those whose scores were lower.